PISMO LUBUSKICH NAUCZYCIELI

Grono

KWARTALNIK • NR 3 (4) /2020 (CZERWIEC) ISSN 26-042X

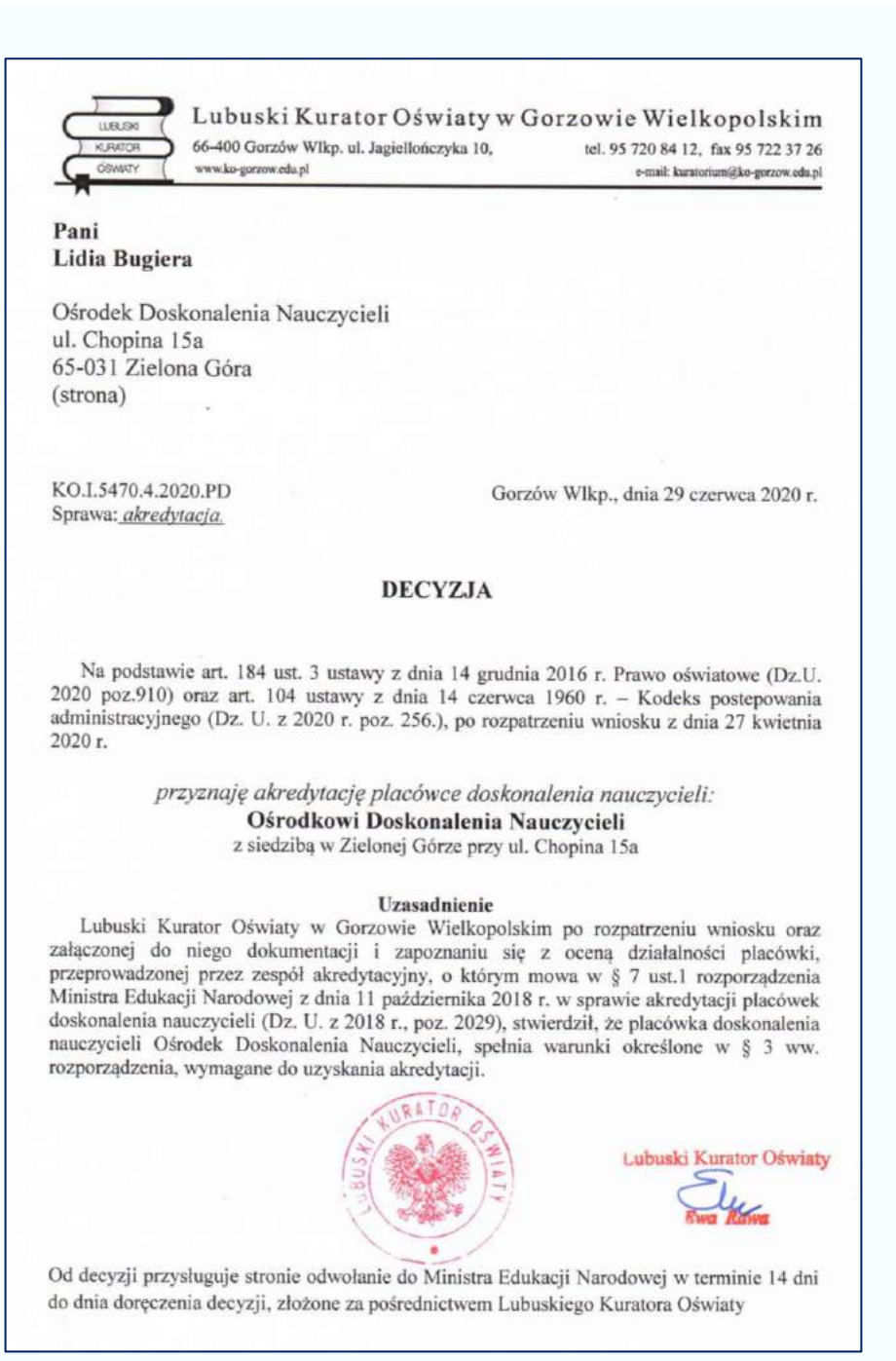

Lubuski Kurator Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim
66-400 Gorzów Wlkp. ul. Jagiellończyka 10, tel. 95 720 84 12, fax 95 722 37 26
www.ko-gorzow.edu.pl e-mail: kuratorium@ko-gorzow.edu.pl

Pani
Lidia Bugiera

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
ul. Chopina 15a
65-031 Zielona Góra
(strona)

KO.I.5470.4.2020.PD Gorzów Wlkp., dnia 29 czerwca 2020 r.
Sprawa: *akredytacja*

DECYZJA

Na podstawie art. 184 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2020 poz.910) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postepowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 27 kwietnia 2020 r.

przyznaję akredytację placówce doskonalenia nauczycieli:
Ośrodkowi Doskonalenia Nauczycieli
z siedzibą w Zielonej Górze przy ul. Chopina 15a

Uzasadnienie
Lubuski Kurator Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim po rozpatrzeniu wniosku oraz załączonej do niego dokumentacji i zapoznaniu się z oceną działalności placówki, przeprowadzonej przez zespół akredytacyjny, o którym mowa w § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 października 2018 r. w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2029), stwierdził, że placówka doskonalenia nauczycieli Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, spełnia warunki określone w § 3 ww. rozporządzenia, wymagane do uzyskania akredytacji.

Lubuski Kurator Oświaty
Ewa Rawa

Od decyzji przysługuje stronie odwołanie do Ministra Edukacji Narodowej w terminie 14 dni do dnia doręczenia decyzji, złożone za pośrednictwem Lubuskiego Kuratora Oświaty

W TYM NUMERZE:

• PROGRAM LATA MUZ WSZELAKICH •

ZDALNE NAUCZANIE • RECYKLING NA JĘZYKU POLSKIM • • BIBLIOTERAPIA • NOWINKI CENTRUM PRZYRODNICZEGO • UCZYĆ SIĘ BAWIĄC… ON-LINE• WOLONTARIAT •

Szanowni Państwo,

Kończy się rok szkolny 2019/2020. Z pewnością zapisze się on w pamięci wielu z nas, gdyż był inny niż poprzednie. Niespodziewane i nieplanowane wydarzenia związane z pandemią koronawirusa i nasze działania, będące konsekwencją decyzji o zamknięciu placówek oświatowych uświadomiły nam, że edukacja, jaką znaliśmy od pokoleń przestała funkcjonować.

W tej sytuacji Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze stanął przed wielkim wyzwaniem, bo nagle okazało się, że nasza oferta edukacyjna nie może być realizowana jak dotychczas. Należało odwołać konferencję zaplanowaną na 200 osób, wiele kursów i warsztatów, a także zaoferować naszym klientom coś, czego w tym trudnym czasie bardzo potrzebowali – nowego sposobu wsparcia, podpowiedzi jak realizować z uczniami zajęcia na odległość.

Analiza własnych umiejętności pokazała, że w zakresie wykorzystania narzędzi TI do pracy na odległość też mamy wiele do zrobienia. Jeśli sytuacja jesienią się powtórzy, trzeba będzie zastanowić się, jak przemodelować programy niektórych kursów, by mogły się odbyć w sposób zdalny. Pracujemy nad tym – w przygotowaniu jest oferta edukacyjna na rok szkolny 2020/2021.

Kolejnym dużym obszarem w naszej tegorocznej pracy było przygotowanie wniosku o nową akredytację. Prace nad przygotowaniem dokumentacji potwierdzającej spełnienie przez ODN wymagań akredytacyjnych trwały od października 2019r. W kwietniu przekazaliśmy Pani Kurator wniosek wraz z licznymi załącznikami. 15 czerwca br. odbyła się wizyta akredytacyjna, w czasie której członkowie powołanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty zespołu zapoznali się z dokumentacją i zgromadzonymi materiałami z okresu 5 lat oraz dokonali oceny działalności naszej placówki. Zespół akredytacyjny stwierdził, że ODN spełnia warunki określone w § 3 rozporządzenia w sprawie akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli.

Podsumowując pracę nauczycieli konsultantów oraz doradców metodycznych, pragnę przypomnieć, że wiosną opracowano łącznie ponad 200 materiałów i scenariuszy lekcji z wykorzystaniem różnych narzędzi TI, ponad 200 recenzji materiałów przesłanych przez nauczycieli i tyleż konsultacji, których udzielono przez komunikatory.

Za tę ogromną pracę serdecznie dziękuję zarówno pracownikom Ośrodka, jak również tym z Państwa, którzy przesłali do nas swoje propozycje scenariuszy zajęć z uczniami oraz liczne przykłady dobrej praktyki stosowane w szkołach i placówkach.

Życzę udanych wakacji, dużo zdrowia, słońca i radości.
Do zobaczenia w nowym roku szkolnym, oby lepszym niż mijający.

Lidia Bugiera
Dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze

W NUMERZE 3 (4)/2020 (CZERWIEC)

- **ZDALNE NAUCZANIE**
  Halina Adaszyńska → 3
- **RECYKLING NA JĘZYKU POLSKIM**
  Monika Iwanowska → 5
- **ELEMENTY BIBLIOTERAPII**
  dr Lidia Wawryk
  Renata Mitek → 8
- **BAWIMY SIĘ W MATEMATYCZNYCH DETEKTYWÓW**
  Justyna Flis → 11
- **NOWINKI EDUKACYJNE W CENTRUM PRZYRODNICZYM**
  dr Krystyna Walińska → 12
- **UCZYĆ SIĘ BAWIĄC… ON-LINE**
  Ewa Duma → 14
- **WOLONTARIAT W SP 7**
  Justyna Juszczak → **16**
- **PROGRAM LATA MUZ WSZELAKICH W ZIELONEJ GÓRZE** → **17**

Tegoroczne wakacje będą miały nieco inny wymiar, ponieważ po „dłuższym milczeniu" do działania przystąpili pracownicy placówek kultury. Już od 2 lipca 2020 roku w Zielonej Górze rozpocznie się szereg wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych pod wspólną nazwą

Lato Muz Wszelakich

Różnorodne wydarzenia adresowane są praktycznie do wszystkich i w każdym wieku. Nad całością czuwa Zielonogórski Ośrodek Kultury, który zaprosił do współpracy twórców związanych z Zieloną Górą.

Oczywiście, w trosce o bezpieczeństwo artystów i widzów wydarzenia przybierać będą różne formy. Pojawią się m.in. popularne w obecnej sytuacji transmisje online. Spotkania na żywo będą wymagać od widzów zachowania wszelkich zasad ostrożności. Będzie to utrzymanie dystansu przestrzennego, używanie środków ochrony osobistej (maseczki), itp.

W związku z tym, że wydarzenia Lata Muz Wszelakich mają wiele wątków edukacyjnych redakcja „GRONA" postanowiła na poszczególnych stronach zamieścić jego program.

GRONO Pismo Lubuskich Nauczycieli nr 2/2020 (styczeń)

- Redaktor naczelna: Ewa Duma
- Kolegium redakcyjne:
  Lidia Bugiera, dr Lech Sałaciński
- Współpraca: zespół konsultantów i doradców metodycznych
- Korekta: Lucyna Miś-Ciągło

Projekt logo oraz czasopisma, redakcja i skład: Ewa Duma

Wydawca: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze

Adres wydawcy/redakcji:
65-031 Zielona Góra
ul. Fryderyka Chopina 15 a

e-mail: E.Duma@odn.zgora.pl

ZDALNE NAUCZANIE

Halina Adaszyńska

Minęły trzy miesiące od debiutu nauczycieli w nieoczekiwanym zadaniu zdalnego nauczania w naszych szkołach. Myślę, że stać nas już na wstępną refleksję.

Internet jest wielki, a liczba serwisów i oprogramowania, które można wykorzystać do uczenia z domu bardzo duża. W związku z tym nauczyciel postawiony został przed trudnym wyborem. Z tej wielości rozwiązań stara się wybrać coś, co zaspokoi jego potrzeby jako nauczyciela, starając się jednocześnie pomóc dzieciom, które uczy. W większości szkół trwają próby wsparcia pedagogów w ich wysiłku, ale brak jest wspólnego, w miarę systemowego rozwiązania. Nauczyciel, zamiast koncentrować się na tworzeniu zawartości lekcji i sprawdzianów, musi zadbać o stronę techniczną kontaktu z uczniami. Jednym z ważniejszych problemów jest, jak zorganizować i przekazać uczniom dane do autoryzacji, a korzystając z wielu serwisów powiela tę pracę przy każdym serwisie, mimo, że to samo robią także inni nauczyciele! Takie podejście prowadzi do zakłopotania uczniów i rodziców, dzielnie wspierających swoje dzieci. W rezultacie tracą oni wiele czasu na zorganizowanie sobie nauki, gdyż każdy nauczyciel stosuje inne metody pracy. Nawet w tej samej szkole uczeń musi mierzyć się z wielością różnych podejść, sposobów autoryzacji, posiadanych kont, interfejsów itd. Przeładowana sieć i zwiększony popyt na Internet powoduje problemy z dostępnością do mniejszych serwisów, które korzystają z usług dostawców chmury. Trudności wynikające z konieczności pracy zdalnej widzimy coraz lepiej, a problemy, zarówno uczniów jak i nauczycieli, zdają się rosnąć, a nie maleć.

Jak można to rozwiązać? Po pierwsze, należy dokonać wyboru narzędzi czy systemu na poziomie szkoły. Zwolnić nauczyciela z obowiązku zarządzania infrastrukturą nauczania zdalnego. Wybrać jeden z dostępnych systemów kompleksowo dostarczających narzędzi do zdalnego nauczania, zawierających usługę katalogową, czyli dane wszystkich uczniów i nauczycieli, strukturę grup, klas, zajęć oraz ich powiązania. Szkoły powinny zainwestować czas w przemyślenie, jaki system powinien być wdrożony i co, krok po kroku, potrzebne jest do szybkiego wdrożenia.

Dzięki takim decyzjom szkoła uzyskuje:

- profesjonalny system pracy zespołowej z nowoczesną pocztą elektroniczną,
- dostęp do możliwości komunikacji takiej, jak czat, wideokonferencje, streaming na poziomie indywidualnym i grupowym,
- narzędzia do planowania i koordynacji działań (kalendarze, planery, listy zadań, etc.),
- wspólne repozytorium dokumentów z bezpiecznym zarządzaniem i systemem udostępniania,
- narzędzia do tworzenia treści,
- narzędzia do prowadzenia zajęć lekcyjnych.

Przyjmując takie rozwiązanie mamy do wyboru:

- **Microsoft Office 365 dla edukacji z usługą Teams**, którą firma Microsoft, od czasu zamknięcia szkół, przekazała do bezpłatnego użytkowania placówkom edukacyjnym.
- Link do strony MS dla edukacji https://news.microsoft.com/pl-pl/features/aka-ms-zdalnaszkola/
- Teams dla edukacji https://www.microsoft.com/pl-pl/education/products/teams
- rejestracja Office 365 bezpłatnie dla całej instytucji edukacyjnej https://www.microsoft.com/pl-pl/microsoft-365/academic/compare-office-365-education-plans?activetab=tab:primaryr1
- **G Suite dla Szkół i Uczelni,** darmowe rozwiązanie **firmy Google z usługą Classroom**.
- Edukacja Zdalna - kompendium wiedzy o nauczaniu zdalnym https://teachfromhome.google/intl/pl/
- rejestracja G Suite dla edukacji https://gsuite.google.com/signup/edu/welcome#0
- Poradnik https://storage.googleapis.com/teachfromhome.appspot.com/pl-toolkit.pdf?v2

Rozwiązanie takie z łatwością mogą zastosować od razu szkoły, które już wcześniej wdrożyły jeden z tych systemów. Ale czy jest możliwe zrobienie tego kroku w tej chwili, kiedy nie wiemy, co nas czeka w najbliższym czasie, a lekcje trwają? Warto spróbować, bo jest to właściwy kierunek, i dla szkół podstawowych, i ponadpodstawowych, o ile chcemy aby w przyszłości, zgodnie z zapisami podstawy programowej, przygotować młodzież do życia w społeczeństwie informacyjnym.

Poniżej przykład tego, co udało się w czasie pandemii…

To jest historia wdrożenia nauczania zdalnego w Szkole Podstawowej w Tuplicach w czasie zamknięcia placówek edukacyjnych z powodu pandemii. Prawdopodobnie w wielu szkołach działo się podobnie, ale warto pokazywać dobre praktyki. Dyrektor i grono pedagogiczne wymienionej szkoły odnieśli sukces i w miarę szybko zorganizowali naukę zdalną.

Historia pisana trójgłosem przez: dyrektor szkoły Małgorzatę Polak, nauczyciela informatyki Dariusza Wypycha oraz przeze mnie, nauczyciela konsultanta ODN (obserwatorkę poczynań dyrektorów i nauczycieli w tym trudnym momencie).

Halina Adaszyńska: - Pani Dyrektor, jak poszukiwano rozwiązania dla szkoły i co zadecydowało o wyborze?

Małgorzata Polak: - Nie byłam pewnie jedyną dyrektorką, która przez pierwsze wieczory i noce, zastanawiała się jak to „ugryźć", aby nauczanie zdalne przyniosło efekty, a przede wszystkim, aby nasi uczniowie nie stracili kontaktu z nami, jak i ze sobą, aby nie zapomnieli tego, co już sobie przyswoili i aby dalej realizować podstawę programową. No i był ten pierwszy telefon, telefon do przyjaciela Darka :). Po długich rozmowach i wielu przemyśleniach postanowiliśmy spróbować pracować na Classroomie. Było to o tyle proste do wprowadzenia, że każdy uczeń klas IV-VIII oraz wszyscy nauczyciele posiadali już swój adres mailowy na szkolnej platformie. Trzeba było tylko jeszcze utworzyć konta uczniom klas młodszych i mogliśmy „startować" :).

Halina Adaszyńska; - Jak dotychczasowe doświadczenia pomogły w wyborze rozwiązania?

Darek Wypych: W naszej szkole platforma edukacyjna oparta na usługach G Suite została uruchomiona w 2012 roku. Jest to efekt udziału w szkoleniach „Aplikacje Google dla szkół, czyli jak wykorzystać potencjał przetwarzania w chmurze" oraz „Aplikacje Google jako zintegrowane rozwiązanie do komunikacji i współpracy dla nauczyciela i szkoły", organizowanych przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze. Tematyka ta zaciekawiła mnie do tego stopnia, że postanowiłem wdrożyć te rozwiązania w swojej szkole. We współpracy z Urzędem Gminy utworzyliśmy domenę internetową na potrzeby usług i po wypełnieniu odpowiednich dokumentów uzyskałem dostęp do wszystkich elementów G Suite. Równocześnie zostałem administratorem platformy w szkole. Na początku Aplikacje Google'a dla Szkół i Wyższych Uczelni (taka była pierwotnie nazwa platformy), były wykorzystywane przeze mnie na zajęciach informatyki i zajęć komputerowych. Dostęp do platformy uzyskiwali uczniowie klas czwartych i korzystali z nich do momentu ukończenia szkoły. Po jakimś czasie uznałem, że można te usługi udostępnić innym nauczycielom umożliwiając im wykorzystanie zalet tej platformy. Po akceptacji dyrekcji, w grudniu 2012 roku przeprowadziłem szkolenie dla członków Rad Pedagogicznych Zespołu Szkół w Tuplicach w zakresie korzystania z narzędzi platformy, czyli komunikacji oraz tworzenia i udostępniania innym swoich dokumentów. Od tego czasu większość nauczycieli zaczęła z tych rozwiązań efektywnie korzystać. Ponadto platforma jest szeroko wykorzystywana przy pracy zespołów przedmiotowych, tworzenia dokumentacji szkolnej, szkoleń wewnętrznych itp. W naszej szkole każdy nauczyciel posiada konto na platformie. Nie korzystaliśmy jednak do tej pory z usług takich jak Classroom i Meet.

Halina Adaszyńska: - Dlaczego wdrożenie platformy jest tak ważne i na czym polegało jej użycie w szczególnych warunkach?

Halina Adaszyńska: Wybór platformy to dopiero pierwszy mały krok na drodze do sukcesu. W wielu szkołach rejestrowane jest prawo do użycia platform edukacyjnych i na tym się kończy, nie wykorzystuje się jednak ich pełnych możliwości. Wdrożenie powinno być kompleksowe, to znaczy obejmujące całą społeczność szkolną i większość podstawowych usług na platformie.

Głównym celem używania platformy jest praca grupowa, czyli wspólne tworzenie i udostępnianie informacji oraz komunikacja – dostępne z każdego miejsca i urządzenia, w dowolnym czasie. Konta w domenie szkoły zapewniają wszystkim bezpieczeństwo przed zagrożeniami z sieci i pewność, że zasoby edukacyjne będą dostępne tylko wewnątrz szkoły. To gwarantuje zachowanie praw autorskich i wykorzystanie prawa nauczycieli do korzystania z wszelkich materiałów na zasadzie dozwolonego użytku w edukacji. Technologia taka jest doskonałym uzupełnieniem tradycyjnego nauczania: daje bezpieczny dostęp do materiałów, wspiera metodę projektów, nauczania odwróconego i umożliwia koordynację wszelkich procesów. W czasach konieczności nauczania zdalnego jest idealnym, gotowym rozwiązaniem dostarczającym wszystkich niezbędnych narzędzi w sposób gwarantujący bezpieczeństwo i prywatność. Usługa Classroom pozwala nauczycielom przydzielać zadania, komunikować się i zdalnie organizować pracę w jednym miejscu. Nauczyciele mogą tworzyć zadania, wysyłać ogłoszenia i natychmiast rozpoczynać klasowe dyskusje. Uczniowie mogą dzielić się materiałami oraz komunikować się ze swoimi kolegami. Nauczyciele od razu widzą, kto wykonał zadanie i mogą bezpośrednio przekazywać swoje uwagi w czasie rzeczywistym oraz wystawiać oceny. Materiały do zajęć są automatycznie zapisywane w folderach na Dysku Google. Meet to aplikacja Google służąca jako komunikator internetowy, który umożliwia prowadzenie zarówno wideorozmów, jak i rozmów głosowych czy korzystanie z czata.

Halina Adaszyńska: - Co należało zrobić, aby wykorzystać G Suite Classroom w szkole?

Darek Wypych: - W związku z tym, że nasza szkolna platforma edukacyjna obejmowała dotychczas wszystkich uczniów od klasy czwartej wzwyż, do uruchomienia usług Classroom konieczne było utworzenie kont dla pozostałych uczniów uczęszczających do klas 1-3. Wymagało to również stworzenia i udostępnienia rodzicom tych uczniów w miarę prostych i czytelnych instrukcji logowania i posługiwania się kontami wewnątrz organizacji szkolnej. Dokumenty te zostały do nich przesłane przez dziennik elektroniczny Librus. Oczywiście już na tym etapie pojawiły się mniejsze lub większe problemy, a mój telefon był w użyciu od rana do wieczora.

Ponieważ dotychczas w naszej szkole do współpracy używaliśmy dysku Gogle, udostępniając sobie pojedyncze dokumenty, przygotowałem i przeprowadziłem dla wszystkich nauczycieli szkolenie w zakresie korzystania z usługi Classroom, na którym zostało omówione tworzenie grup, a także sposób umieszczania i przesyłania różnego typu materiałów dla uczniów. Nauczyliśmy się też korzystania z narzędzia Meet oraz posługiwania się urządzeniami mobilnymi wewnątrz usług Classroom. Bardzo pomocnymi okazały się też nasza strona internetowa oraz profil szkolny na Facebooku, na których tworzyłem i udostępniałem rodzicom oraz uczniom instrukcje i filmy dotyczące instalowania potrzebnego oprogramowania na telefonach i tabletach oraz korzystania z usług Classroom i Meet na komputerach. Dodatkowo przez pierwszy tydzień z każdą grupą uczniów, a mam ich 14, starałem się przynajmniej jakiś czas poświęcić na wyjaśnianie działania poszczególnych elementów platformy. Obecnie staram się udzielać wszystkim nauczycielom, rodzicom i uczniom różnego typu pomocy technicznej poprzez pocztę elektroniczną, dziennik elektroniczny Librus i rozmowy telefoniczne. Platforma działa, ale problemy mniejsze czy większe zawsze się znajdą.

Halina Adaszyńska: - Pani Dyrektor, jak przebiegało włączanie się nauczycieli do pracy na platformie?

Małgorzata Polak: Tak, jak już poprzednio mówiłam, pozostało nam już tylko przeszkolić nauczycieli do pracy z Classroomem i Meetem. Pan Darek opracował instrukcję, którą przesłaliśmy wszystkim nauczycielom, ale także postanowiliśmy zrobić szkolenie w szkole. W związku z tym, że były to pierwsze dni jeszcze przed dużymi obostrzeniami, zaproponowałam chętnym nauczycielom skorzystanie z tego szkolenia. Myślałam, że przyjdą trzy, cztery osoby, a przyjechali prawie wszyscy! Nie będę zaprzeczać, że taka postawa bardzo mnie ucieszyła i już wtedy podświadomie wiedziałam, że TO może się udać. Choć wielu z nas miało pewne obawy, to nikt nie powiedział: „Nie, to się nie uda, nie poradzę sobie". I tak małymi krokami zaczęliśmy pracować na Classroomie z naszymi uczniami. Najpierw były to godziny dydaktyczne, później zaczęły odbywać się wszystkie zajęcia dodatkowe, jak zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne czy koła zainteresowań. Nauczyciele zaczęli dostrzegać duże możliwości takiej pracy z dziećmi, powstało dużo ciekawych rozwiązań, materiałów, które na pewno będą wykorzystywane w chwili, kiedy wrócimy do szkoły. Obecnie mogę śmiało powiedzieć, że TO się sprawdza, że praca na Classroomie przynosi efekty, choć nie zaprzeczam, że każdy z nas, także uczniowie, chce wrócić do „normalnej szkoły", jak mówią... Chcę jeszcze dodać, że praca na Classroomie jest uporządkowana, to znaczy, że każdy nauczyciel ma przypisaną klasę, w której uczy, organizuje dla niej zajęcia. Uczniowie świetnie sobie radzą z odsyłaniem materiałów, ćwiczeń, zadań, prezentacji właśnie na Classrooma, co daje nam przejrzysty i uporządkowany obraz ich pracy. Nawet mogę pokusić się o stwierdzenie, że cieszą się, kiedy nauczyciele łączą się z nimi przez Meet. A ja jako dyrektor również mam możliwość swoistej kontroli realizacji podstawy programowej. Cieszy mnie również to, że lekcje, zajęcia odbywają się online, przez Meet, bo mamy wizualny kontakt z naszymi uczniami, ale też wiem, że sami uczniowie także w ten sposób kontaktują się ze sobą.

Przed nami jeszcze mnóstwo pracy, stresu i wiele niewiadomych, ale także mam świadomość, że nauczyciele podeszli do tego rodzaju nauki nad wyraz poważnie i bardzo dużo czasu poświęcają, aby ich lekcje były ciekawe, aby dawały namiastkę „nauki szkolnej".

Halina Adaszyńska: - Jak udało się rozwiązać problemy uczniów związane ze sprzętem i dostępem do sieci Internet?

Małgorzata Polak: Tego najbardziej się baliśmy, ponieważ nie mogę powiedzieć, że w 100% nasi uczniowie mają sprzęt i dostęp do Internetu. Martwiliśmy się rodzinami, w których jest troje, czworo dzieci, ale każdy stanął na wysokości zadania. Duże podziękowania należą się tutaj rodzicom, że zrozumieli sytuację, w jakiej wszyscy się znaleźliśmy i byli z nami w stałym kontakcie, a wszystkim tym, którzy nie mieli laptopa, komputera, tabletu, pomogliśmy zainstalować Classroom na ich telefonach. Obecnie sytuacja znacznie się poprawiła. Z otrzymanej dotacji ministerialnej zakupiliśmy laptopy z całym osprzętem i przystąpiliśmy niezwłocznie do wypożyczenia najbardziej potrzebującym uczniom. Zakupiliśmy także modemy i oddaliśmy tam, gdzie jest słaby zasięg internetowy.

Podsumowując: co spowodowało, że osiągnięto sukces?

Halina Adaszyńska: - W trudnej sytuacji pandemii narzucono szkołom i placówkom oświatowym konieczność prowadzenia zajęć lekcyjnych zdalnie. Ocena tego, co zrobiły szkoły, na pewno pojawi się, kiedy wrócimy do normalnego trybu pracy. Ale już teraz, mówiąc o Szkole Podstawowej w Tuplicach, możemy mówić o wielkim sukcesie. Wszyscy zainteresowani: uczniowie, nauczyciele, rodzice i dyrekcja szkoły, czują się komfortowo: trwa nauka zdalna, każdy wie, jak pracować, realizowana jest podstawa programowa, jest żywy kontakt między zainteresowanymi. Warto odpowiedzieć na pytanie, dlaczego tak się stało. Widzę kilka powodów: najważniejsze było kilkuletnie doświadczenie grona pedagogicznego z platformą edukacyjną Google oraz dostrzeżenie przez nauczyciela informatyki i pani dyrektor, że jest właściwym rozwiązaniem problemu szkoły. Wybór jednolitej, wspólnej dla wszystkich nauczycieli, możliwości był kluczowy: rozwiązanie systemowe zapewniło spokój, ale także skupienie na poznaniu wybranej przez dyrektora drogi i prowadzeniu z klasami zajęć dydaktycznych. Zapewniono zarówno nauczycielom, jak i uczniom, wsparcie w formie instrukcji i szkoleń oraz pomocy bezpośredniej. Stało się tak dlatego, że nauczyciele zaufali dyrekcji, podeszli do wyzwania z entuzjazmem i włączyli się z dużym zaangażowaniem w realizację projektu. Wszyscy widzą sens i efekty swojej pracy. Wiedzą też, że wszystko, czego się nauczą, wszystkie materiały, które wypracują teraz, będą służyły po powrocie do szkoły, prawdopodobnie dopiero od września, o czym już marzą.

Autorka: Halina Adaszyńska, nauczyciel konsultant Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze; uczestnicy rozmowy: Małgorzata Polak, dyrektor Szkoły Podstawowej w Tuplicach i Dariusz Wypych, nauczyciel informatyki w Szkole Podstawowej w Tuplicach

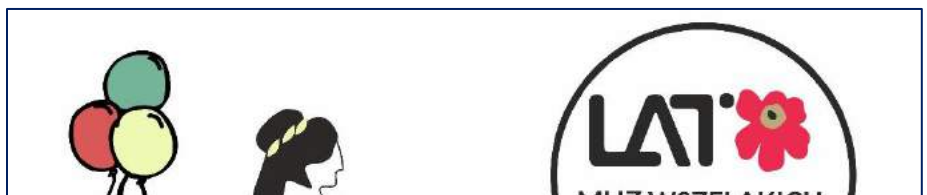

Plac Teatralny

19 lipca godz. 16.00-18.00 — LEKCJA BREAK DANCE — Break Hill

9 sierpnia godz. 16.00-18.00 — LUDOWE ZABAWY — Akademia Tradycji

16 sierpnia godz. 16.00-18.00 — JOGA DLA DZIECI — Jogomania

23 sierpnia godz. 16.00-18.00 — AKCJE WAKACJE — Studnia Życzeń

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA → Zostań w domu!

NATURA MOICH OKOLIC

Zakończył się jubileuszowy 25. konkurs literacko-plastyczno- fotograficzny NATURA MOICH OKOLIC 2020, zorganizowanego przez Zarząd Okręgu Lubuskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Zielonej Górze. Uczestniczyło w nim 115 nauczycieli i pracowników oświaty. Nadesłano: 124 utwory literackie, 19 prac plastycznych, 28 prac fotograficznych i 19 prac rękodzieła artystycznego.

Komisja konkursowa w składzie: Bożena Mania (przewodnicząca), Katarzyna Jarosz-Rabiej, Leopold Kolbiarz, Ryszard Poprawski, Jolanta Olszewska po naradzie nagrodziła prace w czterech kategoriach. Wśród laureatów znalazły się również osoby z naszego województwa:

- Poezja: III nagroda - Renata Zawadzka (Gorzów Wlkp.); wyróżnienie - Władysława Kolis (Skwierzyna);
- Proza: I nagroda - Bernard Najdek (Nowogród Bobrzański); III nagroda - Beata Urbaniak (Zielona Góra);
- Rysunek: I nagroda - Aneta Godyń (Brzezie koło Sulechowa);
- Fotografia: III nagroda – Małgorzata Wądołowska-Buzek (Zielona Góra);
- Haft: wyróżnienie - Ewa Grzywacz (Lubsko)

Poniżej praca Stanisława Graczyka (Trzebień) pt. Kogut i lis. Pierwsza Nagroda w Konkursie

RECYKLING NA JĘZYKU POLSKIM
- jak i po co samodzielnie tworzyć pomoce dydaktyczne?

Monika Iwanowska

O tym, że zabawa może być najlepszym sposobem na naukę wiadomo od dawna. Kiedy dziecko pracuje na lekcji bez poczucia przymusu lub nielubianego obowiązku, wówczas zarówno wiedza, jak i umiejętności nabywane są w sposób naturalny, bez większego wysiłku.

Wychodząc z tego założenia postanowiłam stosować na swoich lekcjach jak najwięcej gier i zabaw. Dziecko nie czuje wówczas, że się uczy, ponieważ jego uwaga skupiona jest nie na treściach programowych, które musi przyswoić, ale na ciekawym zajęciu, którego się podejmuje.

Brak środków finansowych nie był dla mnie przeszkodą – wszystkie materiały dydaktyczne wykonałam samodzielnie, wykorzystując przedmioty codziennego użytku. W poprzednim numerze „Grona" pisałam o nieszablonowych pomysłach na omówienie zagadnień związanych z fleksją oraz składnią, tym razem proponuję przykłady pomocy dydaktycznych do kreatywnej nauki fonetyki i słowotwórstwa w klasach VII-VIII oraz ortografii w klasach IV-VI.

FONETYKA

Tanim i prostym w przygotowaniu sposobem na urozmaicenie lekcji związanych z powtórzeniem wiadomości z fonetyki są „fonetyczne koszyczki". Do ich wykonania potrzebowałam 30 opakowań z „Kinder Niespodzianki" (tzw. jajeczek) oraz 3 wytłoczek do jajek. W każdym jajeczku umieściłam kartkę z pytaniem bądź poleceniem dotyczącym zagadnień z fonetyki.

W ten sposób zamiast tradycyjnych ćwiczeń podsumowujących organizuję na lekcji konkurs. Dzielę uczniów na 3 grupy, każdej grupie wręczam pojemnik do jajek. Następnie przedstawiciel danej grupy losuje jajko i odczytuje polecenie. Członkowie naradzają się bądź wykonują polecenie, po czym udzielają odpowiedzi. Jeśli odpowiedź jest prawidłowa, jajko ląduje w ich pojemniku, jeśli nie – wraca do miski. Wygrywa drużyna, która jako pierwsza wypełni cały pojemnik.

Pomysł jest uniwersalny i doskonale sprawdzi się niemal na każdej lekcji – można w ten sposób podsumować wiadomości z historii, geografii czy matematyki (np. w każdym jajku można umieścić działania do wykonania; wygrywa drużyna, która jako pierwsza rozwiąże prawidłowo 10 zadań, zdobywając tym samym 10 jajek do swojego koszyka).

Do lekcji poświęconych omówieniu typów głosek oraz zjawisk fonetycznych sprawdzają się z kolei nakrętki po napojach. Do wykonania jednego zestawu potrzebujemy: 8 nakrętek, na których umieszczam znaki symbolizujące typy głosek oraz litery, będące znakami graficznymi poszczególnych głosek

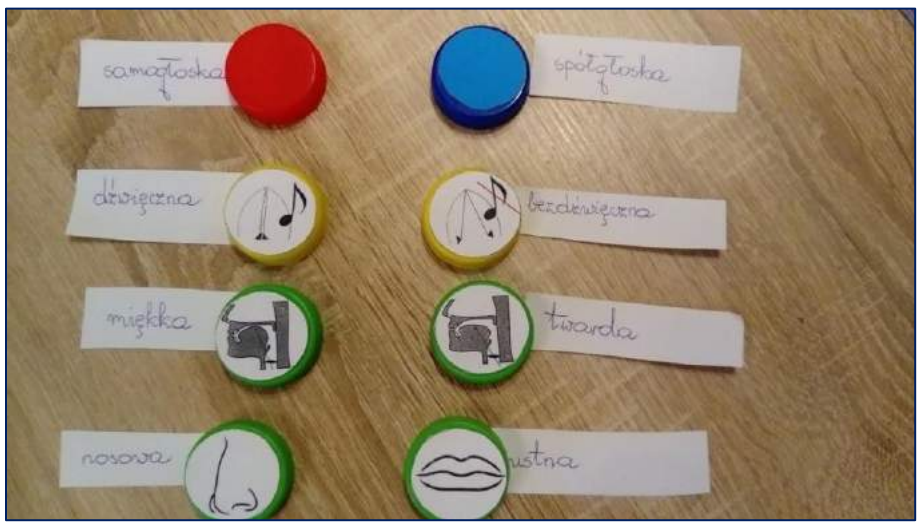

Zasady:

- Zaczynam od lekcji, podczas której dokładnie omówimy zasady powstawania dźwięków mowy. Powinniśmy omówić z dziećmi budowę narządów mowy oraz dokładnie wyjaśnić nazewnictwo (wszystkie nazwy głosek powinny być omówione i objaśnione).
- Potem przechodzę do ustalenia znaczenia poszczególnych symboli, którymi będziemy posługiwać się na lekcji.
- Kolejny etap to ćwiczenia. Dzielę uczniów na 4 grupy. Każda grupa otrzymuje zestaw odpowiednich nakrętek symbolizujących typy głosek. Następnie uczniowie losują głoskę i klasyfikują ją, układając odpowiednio żetony.

Zdrowa rywalizacja, integracja klasy, odpowiedzialność za siebie i grupę – to tylko niektóre korzyści płynące z wyżej opisanych zabaw. I cel podstawowy zrealizowany – fonetyka powtórzona.

SŁOWOTWÓRSTWO

Lekcje na temat słowotwórstwa, kolejna szkolna zmora, też mogą okazać się dobrą zabawą. Przez długi czas nie potrafiłam zrozumieć, dlaczego lekcje poświęcone budowie i powstawaniu wyrazów sprawiają uczniom tyle trudności. Po jakimś czasie zrozumiałam, dlaczego tak jest. Dzieci miały trudność z rozumieniem pojęć „wyraz podstawowy" i „wyraz pochodny", „temat słowotwórczy" czy „formant". Operowanie gotowymi definicjami nie przyczyniało się do zrozumienia zasad powstawania i budowy poszczególnych wyrazów. Definicje były dla moich uczniów czystą abstrakcją. Dlatego postanowiłam działać na konkretach. Z pomocą przyszły kolorowe kartoniki. Na czerwonych zapisane są różne przykłady formantów, na białych – podstawy słowotwórcze. Tak prozaiczna i prosta w przygotowaniu pomoc daje wiele możliwości pracy:

- Uczniowie budują 10 dowolnych wyrazów. Grupują je według rodzajów formantów (z przedrostkiem, przyrostkiem, wrostkiem). Następnie przepisują do zeszytu i od każdego podają wyraz podstawowy.
- Tworzą wyraz z formantem zerowym. Podają wyraz podstawowy, od którego został utworzony.
- Wybierają 4 dowolne formanty i zapisują w zeszycie jak najwięcej wyrazów pochodnych zawierających taki formant.
- Uczniowie budują jak najwięcej wyrazów pochodnych. Następnie proszę, aby wskazali spośród zbudowanych wyrazów te, które są: nazwami czynności, nazwami wykonawców czynności, nazwami narzędzi i urządzeń, nazwami cech, nazwami nosicieli cech, nazwami miejsc, nazwami mieszkańców, nazwami żeńskimi, nazwami zdrobniałymi, nazwami zgrubiałymi, itd. W ten sposób chcę zwrócić uwagę uczniów na to, że poszczególne formanty nadają wyrazom określone znaczenie i pełnią określone funkcje.
- Mogę poprosić, aby od wszystkich wyrazów utworzyć wyrazy podstawowe i zwrócić uwagę dzieci na wymianę głosek w niektórych tematach.

Taka forma pracy spodobała się uczniom, bazuje bowiem na konkretach, pozwala autentycznie dostrzec zasady powstawania i budowy wyrazów, dlatego przyniosła dużo większe efekty niż dziesiątki zadań z podręcznika i zeszytu ćwiczeń, które do tej pory uzupełnialiśmy.

ORTOGRAFIA

Ortografia – koszmar szkolny, dla wielu uczniów wiedza tajemna, której nijak nie można okiełznać i opanować. Mnogość reguł i liczne wyjątki nie ułatwiają nauki, a ogrom ćwiczeń i zdań przepisywanych do zeszytu zniechęca do pracy. Ale nie musi tak być.

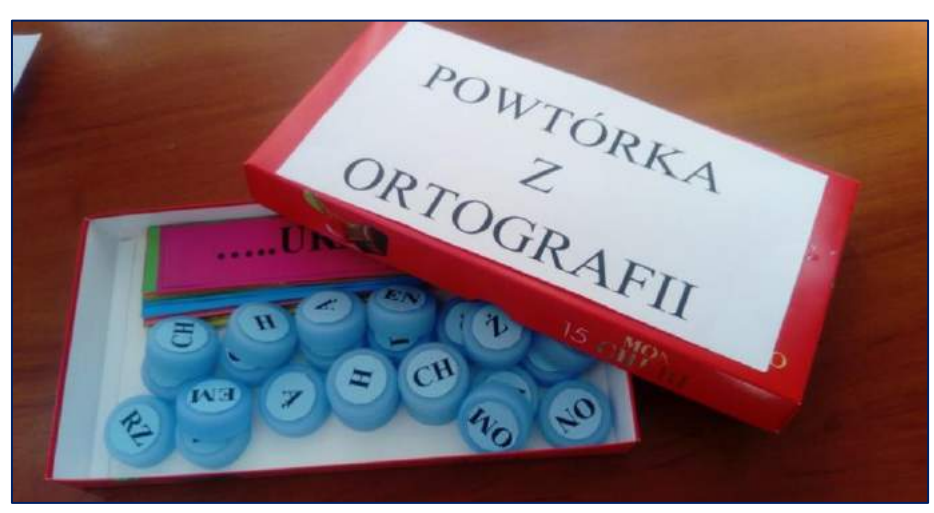

Nauka ortografii może stać się zabawą, dzięki której dzieci mogą przyswajać praktyczną wiedzę i umiejętności.

Ortograficzne żetony

Do wykonania jednego zestawu potrzebujemy: 13 nakrętek z butelek po wodzie mineralnej oraz kolorowy papier.

Instrukcja:

Na każdą nakrętknę przyklejamy szablon z „ó". „u", „rz", „ż" i tak dalej. Z papieru wycinamy kartoniki, zapisujemy na nich wyrazy, pozostawiając lukę z trudnością ortograficzną do uzupełnienia.

Zasady gry:

Każda grupa otrzymuje zestaw nakrętek. Losują kartonik. Należy dopasować odpowiedni żeton, uzupełniając lukę. Można wprowadzić wersję z koniecznością uzasadnienia pisowni powstałego wyrazu. Ostatnim etapem może być ułożenie zdania z podanym na kartoniku wyrazem.

Ortograficzny Piotruś

Talia zawiera więcej niż 25 kart. Ich ilość można dobierać w zależności od możliwości naszych uczniów. Na każdej karcie widzimy wyraz z trudnością ortograficzną. Każda karta posiada swoją parę, to jest wyraz, którego pisownię wyjaśnia ta sama zasada ortograficzna, np. dworzec – rowerzysta (w obu przypadkach „rz" w wyrazach pokrewnych lub innych formach danego wyrazu wymienia się na „r"): dworzec – dworcowy, rowerzysta - rower); schody – schab („ch" piszemy po literze „s").

Możemy grać na 2 sposoby:

1. **Mam parę!**

Rozkładamy wszystkie karty na stole. Uczniowie szukają par, czyli kart, na których znajdują się wyrazy zapisane wg tej samej zasady ortograficznej. Kto znajdzie takie karty, krzyczy „Mam parę!", po czym objaśnia zasadę pisowni znalezionych wyrazów. Jeśli wskaże poprawną zasadę, zabiera karty, jeśli nie, odkłada z powrotem na blat. Gramy do momentu, aż na blacie pozostanie ostatnia karta – bez pary, czyli Ortograficzny Piotruś. Wówczas każdy liczy zdobyte przez siebie karty. Zwycięża zdobywca największej ilości kart. Nauczyciele matematyki mogą wykorzystać tę grę, tworząc karty z działaniami i wynikami. Zadanie może wówczas polegać na rozwiązaniu danego działania i znalezieniu karty z odpowiednim wynikiem.

2. **Kto ma Piotrusia?**

Karty tasujemy i rozdajemy graczom. Na początku gry gracze wykładają na stół pary z posiadanych przez siebie kart. Następnie przystępując do właściwej gry, gracz z największą liczbą kart pozwala wyciągnąć od siebie jedną kartę kolejnemu graczowi. Jeśli gracz wyciągnie kartę pasującą do pary z którąś z posiadanych kart, wówczas wykłada tę parę na stół i objaśnia zasadę pisowni znalezionej pary. W kolejnym ruchu następny gracz wyciąga kartę od kolejnego. Gra kończy się w momencie, gdy któryś z graczy pozostanie z kartą „Ortograficzny Piotruś". Na koniec polecamy uczniom, by ułożyli karty parami na stole. Możemy poprosić, aby do każdej pary dopisali po 2 przykłady innych wyrazów, których pisownię objaśnia ta sama zasada. Jeśli mamy czas, wydajemy polecenie, by z kilkoma wybranymi wyrazami ułożyć zdania, np.:

KLASÓWKA – POCZTÓWKA – CIĘŻARÓWKA – MAJÓWKA
Wysłałam mojej cioci pocztówkę z wakacji nad morzem.

Ciekawa zabawa, mnóstwo frajdy, a przy okazji najważniejsze zasady ortograficzne powtórzone.

Gry to nie tylko bardzo efektywne, ale i efektowne narzędzie w procesie dydaktycznym. Uczniowie uwielbiają pracę, podczas której nie muszą bez przerwy siedzieć z nosem w książce i zeszycie ćwiczeń. Kolorowe rekwizyty, klocki, karty, żetony, puzzle, a nawet przedmioty codziennego użytku sprawiają, że dziecko chętniej przystępuje do pokonywania trudności, które zostały przed nim postawione.

Nauka powinna być czynnością przyjemną dla dziecka. Jeśli połączymy ją z zabawą, zamierzony efekt osiągniemy dużo szybciej. Wystarczy tylko odrobina pomysłowości, aby nudną lekcję przeobrazić w niezwykłą i niezapomnianą przygodę.

Monika Iwanowska *nauczycielką języka polskiego w Szkole Podstawowej*

Praca Stanisława Graczyka (Trzebień). Pierwsza Nagroda w Konkursie „Natura moich okolic".

ELEMENTY BIBLIOTERAPII W PROFILAKTYCE ZACHOWAŃ PROBLEMOWYCH DZIECI

dr Lidia Wawryk
Renata Mitek

Każdy nauczyciel pracujący w szkole, powinien posiadać przygotowanie merytoryczne w zakresie profilaktyki oraz budować własny warsztat pracy profilaktycznej z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym. Ważne jest, by swoje działania koncentrowali na profilaktyce pierwszorzędowej oraz na działaniach mających za cel wyeliminowanie lub ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież w ramach promocji zdrowia. W realizację poziomów profilaktyki wpisują się strategie profilaktyczne: informacyjne, alternatywne, wczesnej interwencji, zmian środowiskowych, zmian przepisów społecznych oraz edukacyjne. Za najbardziej cenną uznaje się strategię edukacyjną, która opiera się na założeniu, że ludzie w swoim działaniu dążą do zaspokajania podstawowych potrzeb, a także rozwijają umiejętności intrapersonalne i interpersonalne (Gaś, 2006, s. 41).

Odnosząc się do założeń strategii edukacyjnej nie sposób pominąć działań biblioterapeutycznych, które można zastosować w obrębie realizacji tej strategii.

Biblioterapia według E. Tomasik (1994, s. 10 - 11) jest zamierzonym działaniem przy wykorzystaniu książki lub materiałów niedrukowanych, prowadzącym do realizacji celów rewalidacyjnych, socjalizacyjnych, profilaktycznych oraz ogólnorozwojowych. Uczestnikami biblioterapii w szkole podstawowej są przeważnie uczniowie, którzy nie mogą sobie poradzić z własnymi problemami. Część z tych problemów ma swoje podłoże w zaburzonym zdrowiu uczniów, braku opieki i w zaniedbaniach wychowawczych domu rodzinnego. Zastosowanie biblioterapii u dzieci i młodzieży borykającej się z trudnościami pozwala dostrzec, że istnieje więcej niż jedno rozwiązanie problemu oraz pomaga zrozumieć motywy postępowania ludzi uwikłanych w szczególne sytuacje, nie wyłączając jego samego. Zachęca czytelnika do realistycznego spojrzenia na własną sytuację. Lektura powoduje poprawę nastroju, obniża niepokój i napięcie emocjonalne, odwraca uwagę od traumatyzującego oczekiwania na ustalenie rozpoznania oraz wyniki leczenia (Szulc, 1994, s. 42).

W uzupełnieniu teorii pragniemy więc przedstawić wybrane scenariusze zajęć z elementami biblioterapii, które mogą być wykorzystywane w profilaktyce zachowań problemowych dzieci. Adresatem są dzieci, które przeżywają trudności i mają na celu rozwijanie umiejętności życiowych. Dzieciom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, potrzebna jest pomoc, a literatura jest środkiem pomagającym rozwiązywać problemy, które często przygnębiają, wyczerpują, czynią bezradnymi lub załamują. Dzieci bardzo często potrzebują odnaleźć swój własny, szczególny sens istnienia (Molicka, 2002, s. 102-106). W konsekwencji wykorzystanie elementów biblioterapii może być „jednym ze skutecznych sposobów w pokonywaniu własnych blokad i rozwijaniu kompetencji społecznych (Wawryk, Grala; 2013).

PROPOZYCJE KONSPEKTÓW ZAJĘĆ ROZWIJAJĄCYCH UMIEJĘTNOŚCI ŻYCIOWE Z WYKORZYSTANIEM ELEMENTÓW BIBLIOTERAPII

opracowała Renata Mitek; grafika Paweł Dziurman

Zajęcia I – Temat: Inny nie znaczy gorszy (90')

Cele: korygowanie niewłaściwej postawy wobec siebie i innych; zaspokojenie potrzeby swobodnego wyrażania opinii; wiara w siebie i akceptacja samego siebie; integrowanie uczestników do pracy w grupie; zapewnienie dobrej atmosfery w grupie.

Metody pracy: pogadanka, opowiadanie, praca z tekstem.

Formy pracy: indywidualna, grupowa.
Środki dydaktyczne: kredki, mazaki, kartki, plansza papierowa, szkielet termometru, arkusze szarego papieru, książka „Brzydkie kaczątko" H. Ch. Andersena, przypowieść „Pewien człowiek znalazł jajko orła" Anthony de Mello

Uczestnicy: dzieci z klas IV-VIII szkoły podstawowej (20-25 osób)

Miejsce: klasa szkolna, biblioteka, świetlica szkolna

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Po powitaniu przez prowadzącego uczestników zajęć - zabawa integrująca: wszyscy siedzą w kole i każdy przedstawia się, dodając co lubi najbardziej, np. jestem Krzyś, najbardziej lubię jeździć na rolkach itd.

2. Zabawa - „Wyobraźnia maluje imię me". Każdy z uczestników pisze na kartce swoje imię. Następnie, podaje swoje pozytywne cechy wykorzystując poszczególne litery swojego imienia.

3. Czytanie przez prowadzącego baśni „Brzydkie kaczątko" (wersja skrócona).

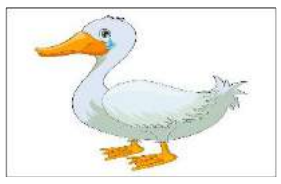

Latem na wsi wszystkie kaczki wysiadywały swoje jajka. W gąszczu nad rzeczką jedna z nich ukryła swoje gniazdo. Po pewnym czasie jajka, jedno po drugim, zaczęły pękać i wykluwały się malutkie kaczuszki. Tylko jedno nie chciało pęknąć. Kaczka musiała więc poświęcić mu jeszcze dodatkowe trzy dni. Po wykluciu okazało się, że jest to wyjątkowo duże i brzydkie szare kaczątko, które wyglądem bardzo różniło się od innych kaczych dzieci. Matka kaczka zaakceptowała swoje odmienne dziecko, ale wszyscy na podwórku wyśmiewali się z niego, kopali je, szczypali, dziobali i nawet dziewczyna, która karmiła drób, odtrącała nieszczęsne kaczątko nogą. Brzydkie kaczątko nie wytrzymało tego poniżania i uciekło w świat. Trafiło do pewnej kobiety, która miała kota i kurę. Było u niej całe lato. Jesienią też uciekło od kobiety i powędrowało nad wodę. Tam brzydkie kaczątko zobaczyło łabędzie, które przygotowywały się, aby odlecieć do ciepłych krajów. Serce mu dziwnie zadrżało i pokochało łabędzie jak braci. Nadeszła zima. Kaczątko nadal przebywało na wodzie, aż pewnego dnia przymarzło do lodu. Na szczęście przechodzący obok wieśniak uratował je od niechybnej śmierci: rozbił lód i przyniósł ptaka do swojego domu. Tam kaczątko odżyło. Po paru dniach zaczęło psocić i narobiło wiele szkód: rozlało mleko, wpadło do dzieży z masłem, do beczki z mąką, aż gospodyni wyrzuciła je z powrotem na śnieg. Brzydkie kaczątko doczekało jakoś wiosny. Nad jeziorem znów zobaczyło piękne łabędzie. Postanowiło podpłynąć do nich i poprosić, aby je zabiły. Czuło się nikomu niepotrzebne. Skłoniło głowę w dół i przestraszyło się swojego odbicia. Cóż to? Zamiast brzydkiego kaczątka zobaczyło pięknego łabędzia, takiego jak inne ptaki na jeziorze. Stado łabędzi przyjęło go bardzo serdecznie. Przez całe lato ludzie karmili go chlebem i podziwiali. Łabędź wreszcie był bardzo szczęśliwy.

Podczas wspólnego omawiania tekstu prowadzący zwraca uwagę na końcowe zdanie „(…) przez myśl mi nie przeszło, że kiedyś będę szczęśliwy". Uczestnicy rozmawiają o tym, co przeżyło kaczątko, o uczuciach jakie mu towarzyszyły, o tym co czuło kiedy dowiedziało się, że jest pięknym łabędziem.

4. Odczytanie tekstu Anthony de Mello „Pewien człowiek znalazł jajko orła”.

Pewien człowiek znalazł jajko orła. Zabrał je i włożył do gniazda kurzego w zagrodzie. Orzełek wylągł się i wyrastał ze stadem kurcząt. Przez całe życie zachowywał się jak kury, myśląc, że jest podwórkowym kogutem. Drapał w ziemi, szukając robaków, piał i gdakał. Potrafił nawet trzepotać skrzydłami i fruwać kilka metrów w powietrzu…, bo przecież tak właśnie fruwają koguty. Minęły lata i pewnego dnia zauważył wysoko nad sobą, na czystym niebie wspaniałego ptaka. Płynął elegancko i majestatycznie wśród prądów powietrza, ledwo poruszając złocistymi skrzydłami. Orzeł patrzył w górę oszołomiony. – Co to jest? – zapytał kurę stojącą obok. – To jest orzeł, król ptaków – odrzekła kura. – Ale nie myśl o tym. Ty i ja jesteśmy inni niż on. Tak więc orzeł więcej już o tym nie myślał. I umarł, wierząc, że jest kogutem w zagrodzie…

5. Na dużym arkuszu papieru prowadzący prosi o narysowanie dwóch dużych nakładających się na siebie kół. Na karteczkach uczestnicy piszą cechy charakteryzujące brzydkie kaczątko i orła. Zadaniem uczestników jest odpowiednie umieszczenie karteczek w kołach adekwatnie do cech bohaterów. W miejscu, gdzie koła nakładają się na siebie uczestnicy umieszczają cechy wspólne dla bohaterów. Omówienie pracy.
6. Tworzenie przez uczestników zajęć w dwóch grupach innego zakończenia usłyszanych utworów. Przedstawienie na forum grupy.
7. Podsumowanie spotkania.

<u>Zajęcia II - Temat: Nie jestem doskonały – jestem sobą (90')</u>

Cele: dostrzeganie własnej indywidualności i niepowtarzalności; budowanie wiary i akceptacji samego siebie; integrowanie uczestników; zapewnienie dobrej atmosfery w grupie.

Metody pracy: rozmowa, drama, opowiadanie.

Formy pracy: indywidualna, grupowa.

Środki dydaktyczne: klej, nożyczki, markery, muzyka relaksacyjna CD, kolorowy papier, kredki, farby, kolorowe gazety, bajka terapeutyczna „Bajka o pajączku”, chusta animacyjna.

Uczestnicy: dzieci z klas III-VI szkoły podstawowej (20-25 osób)

Miejsce: klasa szkolna, biblioteka, świetlica szkolna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Przywitanie uczestników przez prowadzącego i rozpoczęcie zabawy „Moje lewe miejsce jest puste...”. Uczestnicy siedzą w kręgu, jedno krzesło jest puste. Prowadzący rozpoczyna: „Moje lewe miejsce jest puste i chciałabym, aby usiadła na nim osoba, która ... (np. lubi długo spać, jest zodiakalnym...). Dziecko, obok którego znajduje się puste miejsce zaprasza następną osobę.

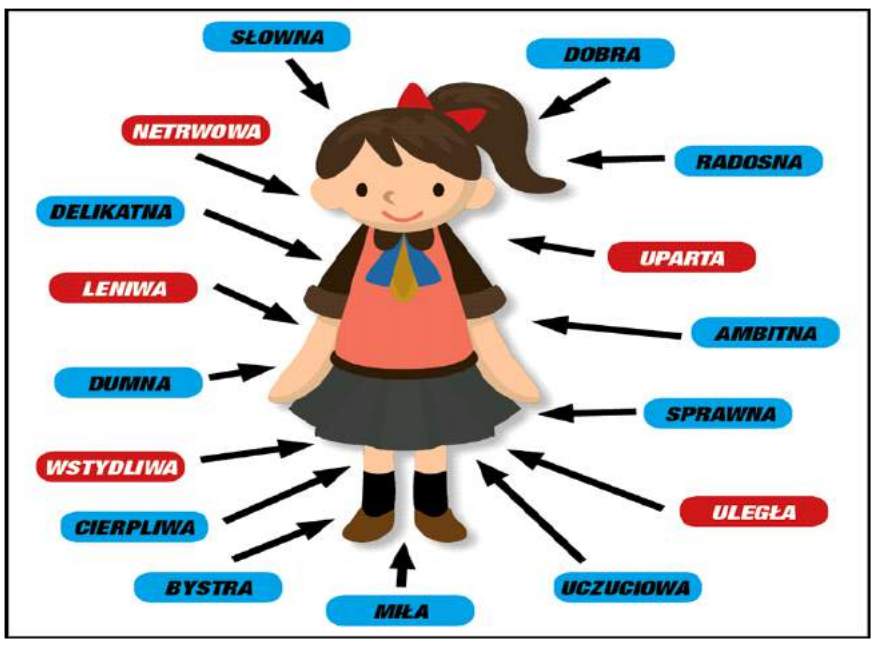

2. Zabawa „Nasze nowe imiona” - każde dziecko mówi swoje imię i dodaje cechę charakteru, która go charakteryzuje. Kolejno następne dziecko stara się wymienić imiona swoich poprzedników siedzących w kręgu i przypisaną cechę.

3. Czytanie przez prowadzącego „Bajki o Pajączku”.

Mały pajączek ciężko zachorował. Wiele dni przeleżał w szpitalu. Często myślał o swoich kolegach, tęsknił za nimi. Marzył o wspólnych zabawach, rozmowach, nie mógł się doczekać, kiedy wróci do domu i wreszcie pójdzie do szkoły. No, jesteś prawie wyleczony - powiedział pewnego dnia doktor. - Musisz się tylko jak najszybciej nauczyć chodzić o kulach, bo twoje nóżki jeszcze są bardzo, ale to bardzo słabe. E, pomyślał sobie pajączek, - To nic wielkiego, nauczę się tego, a potem wrócę do domu, do szkoły i będę już zawsze z moimi kolegami. Wszystkie ćwiczenia wykonywał z wielką chęcią i energią, nieraz ścierał pot z czoła, przezwyciężał ból, ale się nie poddawał. Marzył o dniu, kiedy koledzy przyjmą go z powrotem do grupy. Opanował doskonale sztukę chodzenia o kulach, potrafił nawet chodzić sam, podpierając się jedną kulą. To był wielki sukces, cieszył się i lekarz, i pielęgniarki, i rodzice, a pajączek byt wprost szczęśliwy, nie mógł się tylko doczekać, kiedy pójdzie do szkoły. Nareszcie nastąpił ten długo oczekiwany dzień. Rodzice podwieźli go pod budynek, a dalej szedł sam, podpierając się kulą. Serce rozpierała mu radość, że już za chwilę będzie razem z kolegami. Wszedł do klasy i... Najpierw zaległa cisza, a potem posypały się wyzwiska: kulas, kuternoga, niezgrabek - i śmiech, wytykanie palcami. Pajączek zagryzł zęby z bólu, płakał w środku, ale na twarzy nie pojawiła się żadna łza. Doszedł do ławki, usiadł. Jeszcze nigdy nie czul się taki smutny, bez sił, zmęczony. Od tej pory w szkole stał zawsze na uboczu, nie bawił się z innymi. Po szkole spędzał czas w mieszkaniu, nie wychodził na podwórko. Minęło kilka tygodni. Nauczycielka - pani Pajęczyca - poinformowała uczniów, że odbędzie się w szkole wielki konkurs, rywalizacja między klasami na najpiękniejszą pracę, jaką tylko potrafią wykonać pajączki. Co to za konkurs, co to za zadanie? - pytały bardzo zaciekawione. A co pajączki potrafią robić najlepiej? - spytała pani. Oczywiście pajęczynę! – chórem odkrzyknęła klasa. Tak, zgadłyście - potwierdziła nauczycielka. - Jest to bardzo ważny konkurs dla pajączków, bardzo - powtórzyła. - Brać się do pracy, bo za tydzień rozstrzygnięcie - dodała. Przez cały tydzień pajączki zbierały się w grupki, dyskutowały, chwytały się za główki, bo każdy chciał zwyciężyć. Ostatniego dnia przyniosły swe prace i trwało niekończące się porównywanie. Tylko pracy naszego pajączka nikt nie oglądał. Miał ją zawiniętą w papier i tak ją oddał pani. Po godzinie pani Pajęczyca wpadła do klasy jak bomba i z radością obwieściła: Praca ucznia z naszej klasy zwyciężyła! Kto, kto jest tym szczęśliwcem - poruszeni pytają jedni przez drugich. Pani rozwinęła rulon i przed ich oczyma ukazała się cała utkana z promieni słońca sieć, mieniąca się wszystkimi kolorami tęczy. Jaka piękna, cudowna - szepcą. Ale, ale, proszę pani, to nie jest praca żadnego z nas - powiedzieli uczniowie, zawiedzeni. To jest pajęczynowa sieć naszego pajączka - powiedziała pani i podeszła do niego, całując go serdecznie. On, ten kuter... to niemożliwe - kiwały główkami. Tak pięknie tkać nie potrafi nikt - powiedziała pani. - Dzięki niemu nasza klasa wygrała konkurs i w nagrodę pojedziemy do grot zobaczyć najstarsze sieci pajęcze. Hurra, hurra! - rozległy się gromkie krzyki. Rzucili się wszyscy na pajączka, gratulując mu i ściskając go. Od tej pory już nikt go nie przezywał, przeciwnie - wszyscy chcieli się z nim bawić i uczyć, byli dumni z jego umiejętności."

Analiza bajki za pomocą przykładowych pytań: Dlaczego pajączek był samotny? Co czuł, gdy nikt nie chciał się z nim bawić? Czym zaimponował inny pajączkom? Jak zakończyła się historia pajączka i dlaczego? Czy znacie kogoś, kto jest samotny i odrzucony? Jak możecie mu pomóc?

4. Jacy jesteśmy: Uczestnicy ilustrują gestem i mimiką podawane hasła przez prowadzącego: czuję się niepewnie; jest mi wesoło; smutno mi; zachowuję się niezdarnie; witam serdecznie; nastawiony wrogo; jestem przyjazny; boję się; jestem nieśmiały. Dyskusja prowadzącego zajęcia z uczestnikami ukierunkowana pytaniami:

- Czym różniły się przedstawione uczucia? Które z uczuć było trudno wyrazić i dlaczego?
- Które jest trudniej odczytać?

5. Zabawa terapeutyczno – manualna „Taki jestem". Z kolorowych gazet uczestnicy wycinają obrazki i teksty, które przyklejone na kartkę papieru oddadzą ich wizerunek. Powstały w ten sposób obraz nosi tytuł „Taki jestem" (lub „Taki chciałbym być"). Każdy uczestnik przedstawia i komentuje wykonana pracę (w tle słychać muzykę relaksacyjną).
6. „Kolorowa gwiazda". Wszyscy uczestnicy leżą na chuście animacyjnej (nogi mają zwrócone w kierunku jej środka) jednocześnie wykonują polecenia wydawane przez prowadzącego. Można wykorzystać muzykę:

- podnosimy ręce do góry, kładziemy je za głowę,
- trzymając się za ręce podnosimy się i siadamy, następnie podnosimy się i wstajemy,
- kładziemy się, trzymając się za ręce, podnosimy nogi do góry (zaczepiając stopy o stopy sąsiadów) i siadamy.

7. Podsumowanie zajęć z uczestnikami.

Zajęcia III - Temat: Schody trudności (60')

Cele: wzmacnianie poczucia własnej wartości; poznanie sposobów rozwiązywania sytuacji trudnych; integrowanie uczestników do pracy w grupie; zapewnienie dobrej atmosfery w grupie.

Metody pracy: zabawowa, rozmowa, praca z książką.

Formy pracy: indywidualna, grupowa.

Środki dydaktyczne: kredki, mazaki, farby, bloki rysunkowe, wiersz „Chciałem już zamknąć dzień" L. Staffa, maty do ćwiczeń.

Uczestnicy: dzieci z klas IV-VIII szkoły podstawowej (20-25 osób).

Miejsce: klasa szkolna, biblioteka, świetlica szkolna.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Powitanie stojących w kręgu uczestników przez prowadzącego. Dzieci stoją i śpiewają „Dobrze, że jesteś ..., dobrze, że jesteś ..., dobrze, że jesteś np. Olu". Wymieniają kolejno imiona uczestników.
2. Zabawa „Tunel" wg W. Sherbourne. Cała grupa, kładąc się na materacu tworzy tunel (dłonie i stopy oparte o podłoże, brzuch wciągnięty). Każdy z uczestników próbuje przemieścić się pod tunelem na brzuchu lub na plecach.

   Na koniec uczestnicy kładą się wygodnie na podłodze, zamykają oczy i wsłuchują się w muzykę, relaksując się kilka minut.

3. Prowadzący prosi uczestników, aby na kartkach wypisali swoje marzenia. Wspólne omówienie zapisanych marzeń uczestników.
4. Czytanie przez prowadzącego wiersza Leopolda Staffa „Chciałem już zamknąć dzień".

   Analiza wraz z uczestnikami usłyszanych treści – co warto zapamiętać z usłyszanego wiersza?

Chciałem już zamknąć dzień na klucz,
Jak doczytaną księgę,
Owinąć się czarną ciszą.
I zasnąć na potęgę

Aż tu za oknem wściekła zorza,
Budząca radość i przestrach,
Rozbłysła niczym pożar
Wybuchła jak orkiestra

Oto dzień nowy i świat nowy
Tysiącem dziwów gra mi.
Zerwałem się na równe nogi
Przed wysokimi stanąłem schodami

5. Prowadzący rozdaje karki uczestnikom i prosi, aby narysowali na swoich kartach okno i wpisali w nie swoje marzenia. Następnie mają pod narysowanym oknem dorysować schody, jako symbol przeszkód w realizacji marzeń. Swoją kartkę z mają podać sąsiadowi, który wpisuje obok propozycję pokonania przeszkody i podaje kartkę kolejnym uczestnikom. Prezentacja otrzymanych propozycji przez uczestników zajęć.
6. Prowadzący prosi, aby uczestnicy wycięli z kartek swoją postać, narysowali swoje cechy charakterystyczne i umieścili ją wśród zapisanych marzeń w oknie.
7. Na koniec uczestnicy ściskają sobie dłonie po kolei, wypowiadając słowa „Iskierkę puszczam w krąg, niech wróci do mych rąk".

dr Lidia Wawryk *- pracownik Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów przy Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze.*

Renata Mitek *- bibliotekarz - kustosz w Bibliotece Publicznej Gminy Sulechów*

Bibliografia uzupełniająca:

- Borecka I. (2002), Biblioterapia w edukacji czytelniczej i medialnej w szkole podstawowej i gimnazjum. Wałbrzych, UNUS.
- Borecka I. (2002), Biblioterapia w szkole podstawowej i gimnazjum: materiały dydaktyczne dla nauczycieli i bibliotekarzy. Wałbrzych, UNUS.
- Czernianin W. (2008), Teoretyczne podstawy biblioterapii. Wrocław, ATUT.
- Gaś Z.B. (2006), Profilaktyka w szkole, Warszawa, WSIP.
- Szulc W. (1994), Kulturoterapia. Wykorzystanie sztuki i działalności kulturalno – oświatowej w lecznictwie. Poznań, Wyd. UAM.
- Tomasik E. (1994), Czytelnictwo i biblioterapia w pedagogice specjalnej. Warszawa, WSPS.
- Molicka M. (2002), Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii. Poznań, Media Rodzina.
- Wawryk L., Grala K. (2013), Zastosowanie bajek w pracy profilaktycznej wychowawcy, „Wychowanie Na Co Dzień", nr 1-2.

Bibliografia – scenariusze zajęć:

- Andersen H.Ch. (2013), Brzydkie kaczątko, Warszawa, Wyd. Festine Lente.
- De Mello A. (2009), Przebudzenie, Poznań, Wyd. Zysk i s-ka (opowiadanie: Pewien człowiek znalazł jajko orła).
- Molicka M. (2002), Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii. Poznań, Media Rodzina (Bajka o Pajączku).
- Staff L. (1985), im. Ossolińskich (wiersz: Chciałem już zamknąć dzień).

BAWIMY SIĘ
W MATEMATYCZNYCH DETEKTYWÓW

Justyna Flis

Lekcja matematyki, jak każda inna, to 45 minut. Dla nauczyciela tylko 45 minut, a dla ucznia często aż 45 minut. Czas się dłuży, bo nieustannie trzeba rozwiązywać „nudne” przykłady.

Przygotowując się do lekcji, ciągle szukam inspiracji, które wzbudzą większe zaangażowanie uczniów i zintensyfikują ich motywację w rozwiązywaniu zadań. Młodzież dziś jest bardzo wymagająca. Zainteresować tematem cały oddział klasowy to niezwykle trudne wyzwanie. Od pierwszych dni dzieci najbardziej interesują się tym, co jeszcze jest przez nich nie odkryte, co owiane pewnego rodzaju tajemnicą.

Jak połączyć odkrywanie tajemnic z rozwiązywaniem zadań matematycznych? Tu przychodzi na myśl jedno - escape room, czyli **pokój zagadek**. Idea jest tu prosta: odnajdując ukryte wskazówki i rozwiązując zadania uczniowie docierają do wyjścia. Sama koncepcja stworzenia takiego pokoju wydaje się ciekawym pomysłem na spędzenie czasu dla młodzieży. Pytanie, jakie sobie zadawałam, to jak można byłoby stworzyć tego typu zabawę w szkole na lekcji matematyki.

Z pomocą na stworzenie pokoju zagadek przyszedł mi II Kongres Nauczycieli Matematyki. W czasie warsztatów miałam okazję poznać dwóch „zapalonych” nauczycieli matematyki: Ksenię Erdmann i Wojciecha Wątora, którzy odkryli przede mną sposób na wykorzystanie metody escape roomu na lekcji. Zdobytą wiedzę chciałam wypróbować w pracy z moimi uczniami. Zaczęłam od tematu utrwalającego wiadomości o ułamkach zwykłych w klasie piątej. W zagadkach ukryte były treści z podstawy programowej, w których uczeń:

- przedstawia ułamek niewłaściwy w postaci liczby mieszanej, a liczby mieszanej w postaci ułamka niewłaściwego;
- skraca i rozszerza ułamki zwykłe;
- porównuje ułamki;
- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe
- oblicza wartość prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań.

Najtrudniejszym zadaniem było połączenie zadań tak, aby po rozwiązaniu jednego zadania uczniowie mogli odnaleźć wskazówkę do rozwiązania następnego. Czas 45 minut jest wbrew pozorom bardzo krótki. Podczas tych trzech kwadransów uczniowie nie będą patrzeć na zegarek powieszony w sali i zastanawiać się, ile jeszcze muszą wysiedzieć w ławce do dzwonka na przerwę. Na zegarek popatrzą jedynie po to, by zobaczyć, czy zdążą rozwiązać wszystkie zagadki.

Praca w zespołach rówieśniczych jest dla młodzieży bardzo ważna. Uczą się w ten sposób komunikacji z innymi, dobierania odpowiedniej strategii, uczą się od siebie nawzajem.

Pomysłów do stworzenia zagadek do escape roomu jest wiele. Popularne są labirynty, szyfry, puzzle, krzyżówki, koła szyfrujące i scrabble, tangramy, kody QR itp. Baza pomysłów jest tak naprawdę nieograniczona. Z jednej strony chciałoby się wykorzystać jak najwięcej narzędzi, ale ograniczeniem będzie czas trwania lekcji. Aby zacząć tworzyć zagadki, dobrze jest stworzyć pewną historię, która wzbudzi uczniowską ciekawość. Zadaniem uczniów może być na przykład odnalezienie ukrytego skarbu. Chęć otwarcia kuferka z niespodzianką powoduje, że uczniowie nie mogą się doczekać rozpoczęcia zabawy.

Dużo emocji wzbudza w uczniach odnalezienie pierwszej wskazówki, pierwszego zadania. Zaangażowanie uczniów przy rozwiązywaniu początkowej zagadki jest ogromne. Każdy chce brać czynny udział w wykonaniu wyznaczonego zadania. Wszystkie zadania można ukryć w sali. Niezwykła spostrzegawczość uczniów pozwoli odnaleźć kolejne.

Dla moich uczniów na początek przygotowałam koło szyfrujące, scrabble, zadanie na zwoju i fragment pewnego obrazka. Z otrzymanych liter należało stworzyć słowo związane z budową ułamka zwykłego. Wśród przygotowanych liter znajdowała się jedna litera, która nie pasowała do pozostałych. Była to wskazówka do koła szyfrującego. Jeżeli została litera G z liczbą 3 należało ustawić koło tak, by przy literze G znajdowała się liczba 3. Prawidłowo ustawione koło szyfrujące pozwalało właściwie odczytać wartości liczbowe ukryte pod literami i rozwiązać ukryte w ten sposób działanie. Ukrytym działaniem był przykład, w którym uczniowie muszą wykazać się umiejętnością dodawania i mnożenia ułamków zwykłych stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań. Otrzymany wynik należy zamalować na swoim rysunku. Jest to też wskazówka do następnego zadania ukrytego w odpowiedniej kopercie. Nową zagadką jest odszyfrowanie liczb ukrytych pod rysunkami. W tym zadaniu uczniowie muszą wykazać się umiejętnością skracania i rozszerzania ułamków oraz stosowania reguły kolejności wykonywania działań. Otrzymane wyniki końcowych przykładów zamalowywane zostają na obrazku. Na końcu zadania znajduje się kolejna wskazówka. Uczniowie muszą odnaleźć w sali liczbę mieszaną. W kopercie uczniowie odnajdują do odczytania labirynt. Prawidłowe odczytanie go wskazuje miejsce ukrycia kolejnej zagadki. Następnym zadaniem uczniów jest obliczenie wartości sześciu przykładów, w których należy dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe. Otrzymane wyniki uczniowie muszą odnaleźć na dołączonej do zadania planszy i odpowiednio ją zamalować (zgodnie z instrukcją). Prawidłowo rozwiązane zadanie pozwala zamalować kolejną liczbę na obrazku.

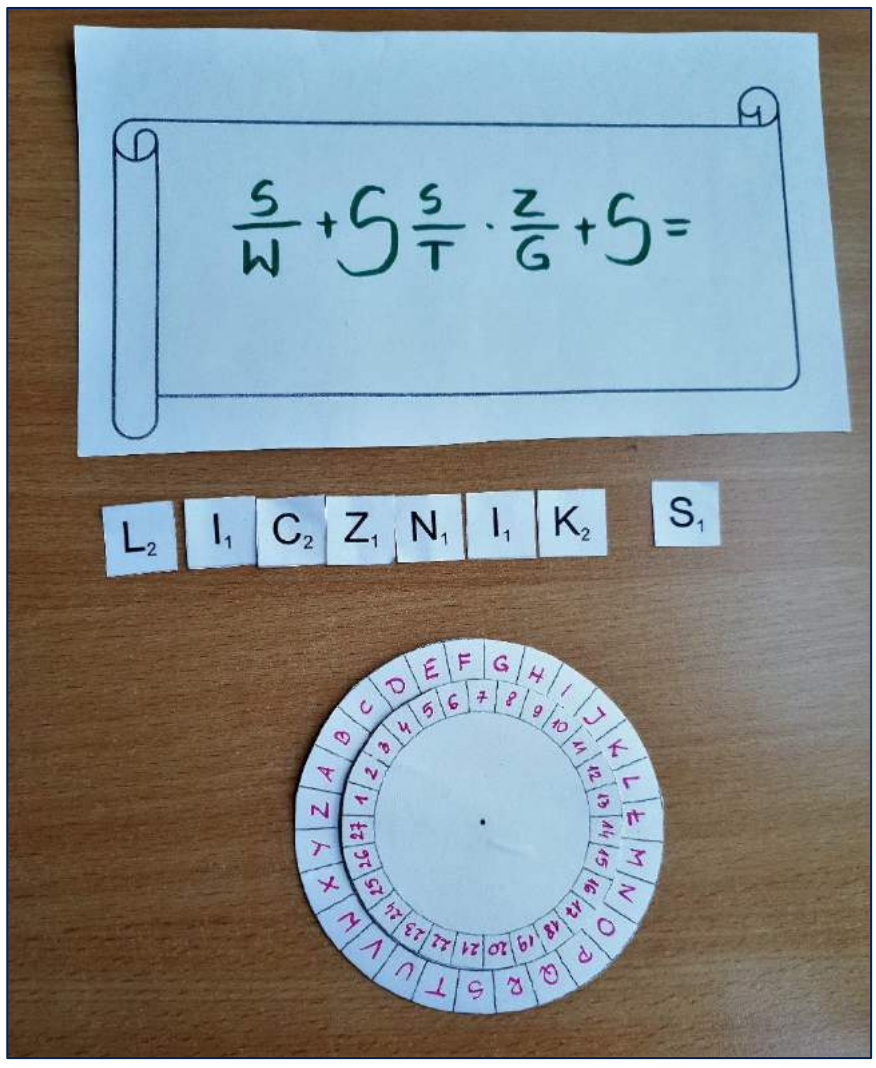

Obrazki rozdane każdej z grup to fragment jednego kodu QR, który uczniowie muszą teraz połączyć. By odczytać okrytą wiadomość, należy się posłużyć urządzeniem telekomunikacyjnym, np. telefonem komórkowym z odpowiednią aplikacją.

Otrzymana wiadomość pozwala odnaleźć ostatnie zadanie ukryte na pocztówce z małym księciem. To zadanie rozwiązuje już cała klasa razem. Wiedza, jaką muszą się wykazać uczniowie to porównywanie ułamków. Na tablicy zapisują prawidłowe rozwiązanie, które pozwala im otworzyć kłódkę i otworzyć ukryty skarb.

Dzieciom szybko mijają trzy kwadranse, a lekcja się nie dłuży. Każdy uczeń jest odpowiedzialny za swojego kolegę czy swoją koleżankę w grupie. Wspierają się nawzajem i rozwiązują razem zadania. W przypadku popełnionego błędu rozmawiają ze sobą, by wspólnie dotrzeć do prawidłowego rozwiązania. Uczą się od siebie nawzajem. Co cieszy nauczyciela w takiej chwili? Wszyscy chętnie biorą udział w lekcji. Chcą i próbują sami rozwiązać zagadki. Wzmacniają swoją wiedzę i umiejętności, a w przypadku pomyłek mogą skorygować swoje błędy.

Pytanie, które może się nasunąć, to gdzie szukać pomysłów na takie lekcje. Z pomocą przychodzą wspomniani już Ksenia Erdmann i Wojciech Wątor. Utworzyli oni grupę na Facebooku „ESCAPE ROOM w edukacji", do której zapraszani są nauczyciele ze wszystkich przedmiotów. Uczestnicy grupy dzielą się swoimi pomysłami na przeprowadzenie lekcji metodą pokoju zagadek.

Programy, z których korzystałam do przygotowania moich zadań to:

- kody QR do malowania: www.mal-den-code.de
- labirynt: www.festisite.com/text-layout/maze
- generator banknotów z okupem: www.ransomizer.com

Justyna Flis - nauczycielka matematyki
w Szkole Podstawowej nr 2 w Zielonej Górze

NOWOŚCI EDUKACYJNE CENTRUM PRZYRODNICZEGO

dr Krystyna Walińska

11 czerwca 2020 roku, po dłuższej przerwie w Centrum Nauki Keplera – Centrum Przyrodniczym w Zielonej Górze otwarto nową, stałą wystawę „ZOOM". Stworzona z dużą starannością ekspozycja przedstawia otaczający nas świat w zmiennej skali. Technika zoomowania w fotografii pozwala zamienić w ciekawy obraz każdy motyw, przybliżając jego szczegóły. W przypadku tej wystawy, stopniowo mamy okazję, wychodząc od detali, poznać cztery działy: „Moje ciało", „Moje miasto", „Mój kraj" i „Mój świat" – w sumie 87 interaktywnych stanowisk, na dwóch poziomach. Ekspozycja dedykowana jest osobom w różnym wieku. Dla najmłodszych przygotowano edukacyjny plac zabaw, dla starszych ciekawe stanowiska tematyczne, m.in. „Symulator trzęsienia ziemi", „Tornado mgielne", „Studio Meteo".

Wystawa ma spójną identyfikację kolorystyczną i starannie opracowane instrukcje w trzech językach. Na parterze budynku możemy poznać nasze ciało, natomiast na 1. piętrze stanowiska nawiązujące do miasta, kraju i świata. Część stanowisk wyposażonych jest w ekrany dotykowe i atrakcyjne aplikacje. Szczegółowy wykaz stanowisk pozwala na poznanie zakresu prezentowanych tematów.

- „Moje ciało": Serce; Jak to ugryźć?; Poznaj swoje ciało; Model mózgu; Rozpoznaj zapachy; Kto silniejszy? Przesuń kostkę; Siła uścisku; Przygotuj posiłek; Piramida żywieniowa; Tańczący szkielet; Elastyczność kręgosłupa; Jak wysoko skoczysz?; Rekordy człowieka – sprawdź się na bieżni; Energia z wiatru; Łamigłówki; Obserwacje mikroskopowe; Modele 3D; Budowa komórki; Włącz wszystkie lampki; Model oka; Bądź jak lekarz; Praca serca; Ile metrów mają jelita?; Zdjęcia rentgenowskie; Labirynt luster; Bateria z dłoni; Sprawdź swoją pamięć; Test słuchu; Rekordy człowieka – porównaj swoją stopę z największą stopą na świecie; Rekordy człowieka – zmierz się ze sztangistką; Rekordy człowieka – zmierz się z największym rozstawem ramion; Rekordy człowieka – porównaj się z najwyższym człowiekiem; Łóżko fakira; Ciepło czy zimno?

- „Moje miasto", „Mój kraj", „Mój świat": Sprzężenie magnetyczne; Parabola cieczy; Energia solarna; Bloczki; Generator prądu; Wahadło Maxwella; Rysunki dźwiękiem; Lepkość cieczy; Zbuduj łuk architektoniczny; Zmienny opór; Lewitacja elektromagnetyczna; Twierdzenie Pitagorasa; Efekt żyroskopowy; Wózek Newtona; Dmuchawa Bernoulliego; Kwadratowe koła; Zobacz jak pracuje most; Pokój Amesa; Cyrk elektrostatyczny; Separator mechaniczny; Kompostownik; Kołyska Newtona; Działo powietrzne; Prądnica - silnik elektryczny; Ląduj jak kot; Chmura magnetyczna; Plac zabaw; Energia i tarcie; Pętla śmierci; Wahadło – huśtawka; Studio Meteo; Hipsometria; Kula plazmowa; Symulator falowania; Symulator powstawania wiatru; Poznaj kryształy; Zjawisko dnia i nocy; Pole magnetyczne; Cyrkulacja powietrza na kuli ziemskiej; Dźwięk w próżni; Oceaniczne wyspy śmieci; Globalne ocieplenie; Dzieje Ziemi; Języki świata; Studnia grawitacyjna; Tornado mgielne; Czas na świecie; Symulator huraganu; Dryf kontynentów; Dopasuj Ameryki; Efekt cieplarniany; Symulator trzęsienia ziemi.

Poniżej prezentuję opis kilku stanowisk:

Stanowisko „Jak to ugryźć"

Stanowisko pozwala poznać nasze uzębienie – zespół wszystkich zębów występujących w jamie ustnej. Cechy charakterystyczne poszczególnych rodzajów zębów - siekaczy, kłów, zębów przedtrzonowych i trzonowych, widoczne są na przykładzie wybranych, wyciąganych zębów.

Stanowisko „Rekordy człowieka – sprawdź się na bieżni”

Stanowisko pozwala na rywalizację w sprincie z wybranym wirtualnym rywalem: żółwiem, myszą, gepardem i rekordzistą Usainem Boltem.

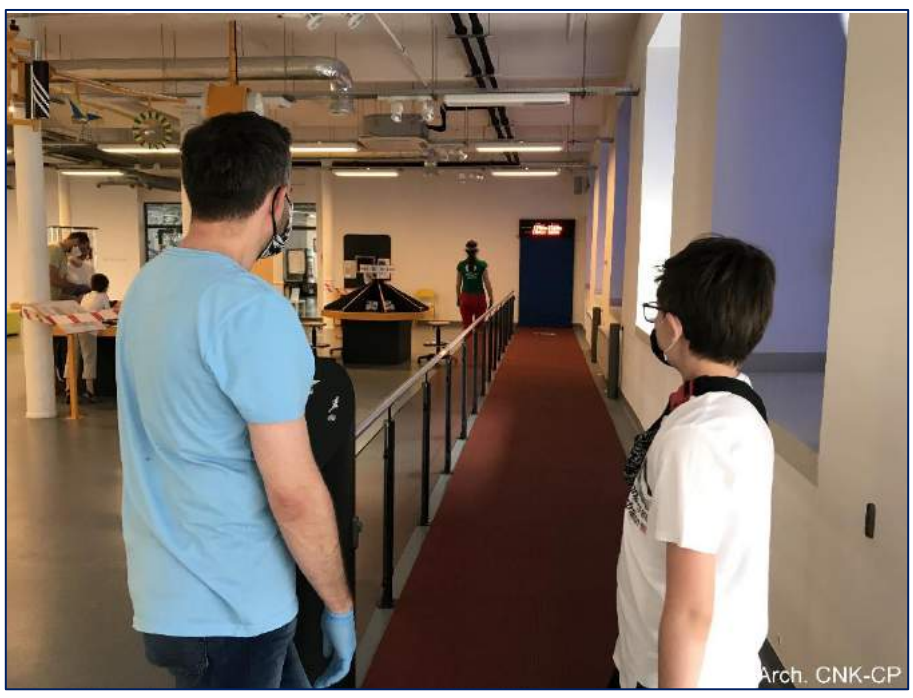

Stanowisko „Symulator trzęsienia ziemi”

Specjalna platforma pozwala na odczucie efektów trzęsienia ziemi. Efekt dodatkowo zilustrowany jest specjalną prezentacją.

Wystawę ZOOM można zwiedzać od wtorku do niedzieli, w trzech turach zwiedzania: 10.00-12.00, 13.00-15.00 i 16.00-18.00. (liczba miejsc ze względu na epidemię jest ograniczona – maksymalnie 50 zwiedzających). Polecamy rezerwację telefoniczną 660 481 635 lub mailową - http://centrumprzyrodnicze.pl/rezerwacje/

.

Więcej szczegółów o propozycjach Centrum Przyrodniczego można znaleźć na stronie: http://centrumprzyrodnicze.pl/ i profilu https://www.facebook.com/cnkcentrumprzyrodnicze

Plac zabaw

Przygotowany plac zabaw odnosi się do charakterystycznych dla naszego miasta motywów: bachusików, winogron, Górki Tatrzańskiej, Palmiarni, Ratusza i naszych sztandarowych dyscyplin sportowych: żużla i koszykówki.

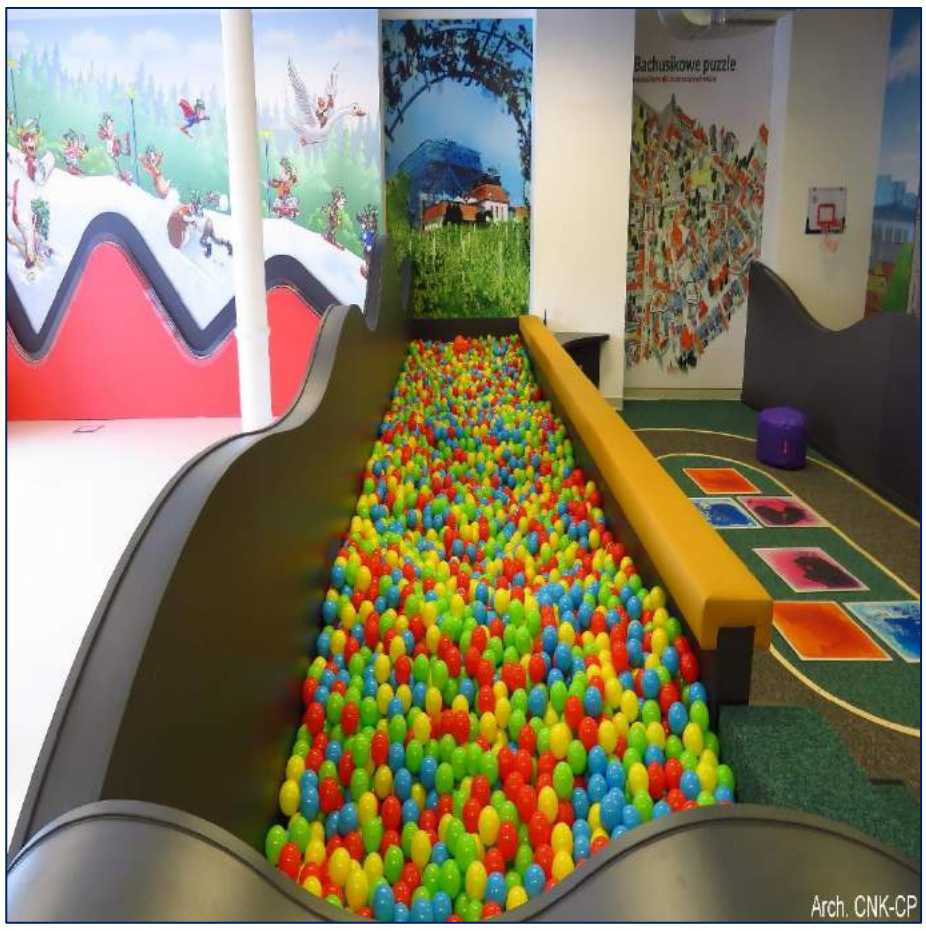

Dr Krystyna Walińska – pracownik naukowy Wydziału Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego; dyrektor Centrum Nauki Keplera – Centrum Przyrodnicze

UCZYĆ SIĘ BAWIĄC… ON-LINE?

Ewa Duma

Do redakcji „Grona”, w ostatnim czasie napłynęło kilka materiałów dotyczących wykorzystania tzw. materiałów odpadowych (nakrętki, kubeczki po serkach, jogurcie; zob. Grono nr 2/2020, 3/2020) w nauczaniu. Działania z użyciem tych materiałów mogą być wykonywane w celu zabawy, poznawania właściwości materiałów, dawania upustu własnej kreatywności, a – w pewnych warunkach - może to prowadzić do wytworzenia innych „produktów”, często artystycznych cacek.

Ponieważ temat wykorzystania materiałów odpadowych w edukacji jest mi znany, chciałabym podzielić się swoimi doświadczeniami w zakresie wykorzystania gazet czy ścinków papierów. Tym bardziej, że działania te mogą być wykorzystane również w nauczaniu wielu przedmiotów w szkole.

Wystarczy trochę materiałów, które mogłyby wylądować na śmietniku, a w rękach kreatywnego nauczyciela stają się atrakcyjną pomocą naukową lub inspirują do kreatywności na lekcji i nie tylko. Bo zabawa z dawaniem drugiego życia przedmiotom nie ma skonkretyzowanego adresata (jest dla każdego), ani końca…

Tarzanie się w papierach, gazetach czy liściach pozwala na poznanie materiału i określenie, poprzez dotyk, węch, wzrok, jaki on jest. Potem możemy z nim zrobić, co chcemy. Zginanie, skręcanie, gniecenie, przedzieranie i wydobywanie dźwięków z różnych surowców, w tym papieru, jest fascynujące i pobudza do kreatywności. W tak zorganizowanej sytuacji, zabawie, chętnie uczestniczą dzieci, młodzież a nawet dorośli. Nie zastanawiają się specjalnie, po co to robią. Wspaniale przy tym się uczą, bawią i relaksują, tworząc niekonwencjonalne i niezapomniane „dzieła”.

Takie działania wspierają w rozwoju, kształtują wyobraźnię, otwierają na twórcze myślenie (a nie odtwarzanie), rozwijają manualnie, są świetnym narzędziem do rozładowania napięcia emocjonalnego. Aktywność w tym zakresie i praca w grupie ułatwiają porozumiewanie się i zawieranie znajomości.

Podczas prowadzonych przeze mnie licznych warsztatów z wykorzystaniem gazet pytałam nauczycieli różnych przedmiotów o to, w jaki sposób wykorzystają wiedzę i umiejętności zdobyte na zajęciach. Pomysłów było wiele. Szczególnie tych, w których użyty był gazetowy patyk. Uczestnicy zajęć znajdowali dla niego zastosowanie na wielu przedmiotach, np. jako wskaźnik do mapy, zakładka do książki, budulec do form przestrzennych, taktomierz, itp.

Poniżej kilka podpowiedzi, by zainspirować do działania z materiałami dostępnymi „na wyciągnięcie ręki” (gazety, papiery, kartony), by obrazowo i w zabawie uczyć treści programowych w formie, jakiej zaproponowałam na łamach swojej książki[1].

Jako przykład pokazuję, jak wykonać „patyk” z gazety, a następnie wykorzystać go na przedmiotach szkolnych. Uczniowie dobrze się bawią podczas pracy.

Bierzemy arkusz gazety i w dwóch palcach zaczynamy ciasno go rolować, zaczynając od jednego rogu - po przekątnej – do drugiego rogu. Wolny narożnik już zwiniętego patyka zaklejamy papierową taśmą klejącą tzw. malarską. W ten sposób powstał długi, sztywny patyk, który przyda nam się do różnych celów. Potem, w miarę potrzeb, patyk możemy pomalować lub owinąć kolorowym papierem czy srebrną folią.

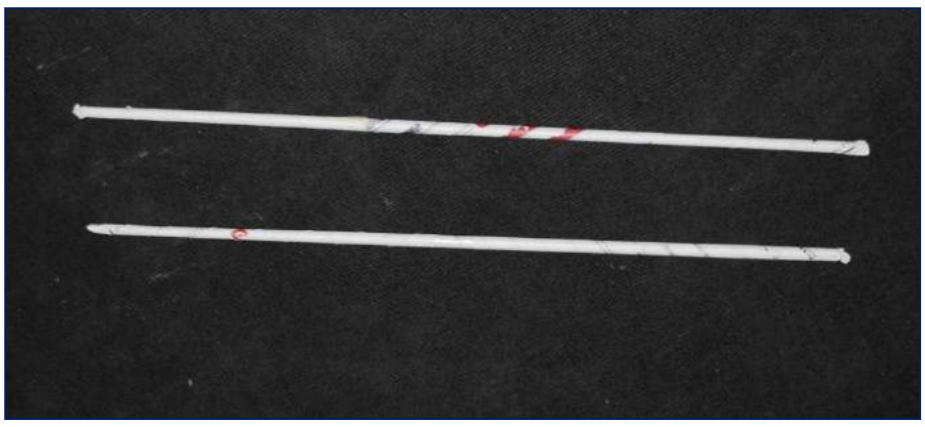

Mamy patyk (lub kilka) i przystępujemy do działania.

Język polski i języki obce:

- robimy modele liter drukowanych, a z nich układamy całe wyrazy, zdania;
- używamy do zabawy pantomimicznej „Co to jest?” (rzeczowniki), „Co robię” (czasowniki);
- poszerzamy zasób słownictwa – przymiotniki i ich stopniowanie, porównania, omawianie głoski (model + cecha fonetyczna);
- układamy obrazy z gazetowych ścinków czy wyciętych kształtów np. dłoni;
- przygotowujemy i realizujemy przedstawienia (np. projektowanie i wykonanie scenografii, w tym stroju bohaterów).

Biologia:

- budujemy model rośliny (łodyga, słupek i pręciki), a także struny grzbietowej;
- stosujemy jako podpórkę do roślin doniczkowych czy pomoc przy oznaczaniu grządek w ogródku;
- robimy np. zwierzaka i omawiamy jego wygląd.

Geografia:

- wykorzystujemy jako wskaźnik (np. do mapy);
- mierzymy odległości i określamy kierunki świata;
- patykiem zastępujemy gnomon i wyjaśniamy jego działanie.

Fizyka:

- prezentujemy odkształcenia trwałe i nietrwałe, ciała plastyczne, kruche i sprężyste, a także skutki oddziaływań na nie;
- wykonujemy model toru krzywoliniowego i prostoliniowego, a także demonstrujemy opór.

[1] Ewa Duma „Uczyć się bawiąc”; Wydawnictwo AdiArt, Łódź 2011

Historia:

- wykonujemy przestrzenny model piramidy czy gwiazdy Dawida;
- w plenerze: rozgrywamy turniej rycerski, wykorzystując różne własnoręcznie wykonane rekwizyty;
- wykonujemy cyfry rzymskie, realizując temat „Z datami przez wieki";
- realizujemy pantomimy (scenki z różnych okresów historycznych).

Matematyka:

- budujemy modele figur geometrycznych płaskich, brył geometrycznych przestrzennych;
- wyjaśniamy obrazowo definicje prostych równoległych, prostopadłych, przecinających się;
- pokazujemy układ współrzędnych, prostą (w nieskończoność), odcinek;
- wprowadzamy pojęcia ułamka (patyk dzielimy na części);
- robimy liczmany i uczymy liczyć (nauczanie zintegrowane);
- obrazujemy układ dziesiątkowy, jednostkę miary;
- prezentujemy rodzaje kątów, twierdzenia np. Talesa;
- budujemy modele cyfr rzymskich i uczymy ich;
- porównujemy liczby z użyciem znaków matematycznych.

Plastyka:

- budujemy kompozycje przestrzenne;
- wykonujemy dekoracje okazjonalne;
- malujemy (zamiast pędzla – patyk);
- projektujemy np. logo.

Muzyka:

- wykonujemy batutę dyrygenta, taktujemy;
- patyk występuje jako „partner", podczas ruchu przy muzyce, tańcu, ćwiczeniach rytmicznych;
- wykonujemy model instrumentu, prezentujemy jego walory;
- wyszukujemy różnice pomiędzy instrumentami np. strunowymi.

Religia:

- rekwizyt przy scenkach religijnych: laska, różdżka, do przekazywania sygnałów umownych, budowania symboli sakramentów świętych;
- budujemy model krzyża a nawet kościoła;
- robimy rekwizyty: chleba, lampek oliwnych, pelikana, ryb.

Wychowanie fizyczne:

- z pomocą patyka można realizować różne ćwiczenia korygujące postawę, czy usprawniające układ ruchowy, relaksacyjne;
- może on pełnić rolę pałeczki sztafetowej;
- robimy strzałki i oznaczamy szlak, podczas podchodów;
- robimy ogranicznik wysokości, odległości…;
- używamy jako przeszkody, podczas konkurencji lekkoatletycznych;
- na patyku montujemy chorągiewkę (oznaczenie terenu boiska, wiwatowanie);
- kulki zrobione z gazety mogą być „białą bronią", podobnie, jak patyki i zastąpią rzutki do celu.

Powyższe pomysły można dowolnie rozwijać i urozmaicać. Ważne, by było kolorowo, kreatywnie i z uśmiechem.

Artykuł powstał w oparciu o publikację mojego autorstwa pt. „Uczyć się bawiąc" (Wydawnictwo AdiArt, Łódź 2011). Myślę, że treści zawarte w książce nadają się doskonale w dobie nauczania on-line. Życzę kreatywnej zabawy…

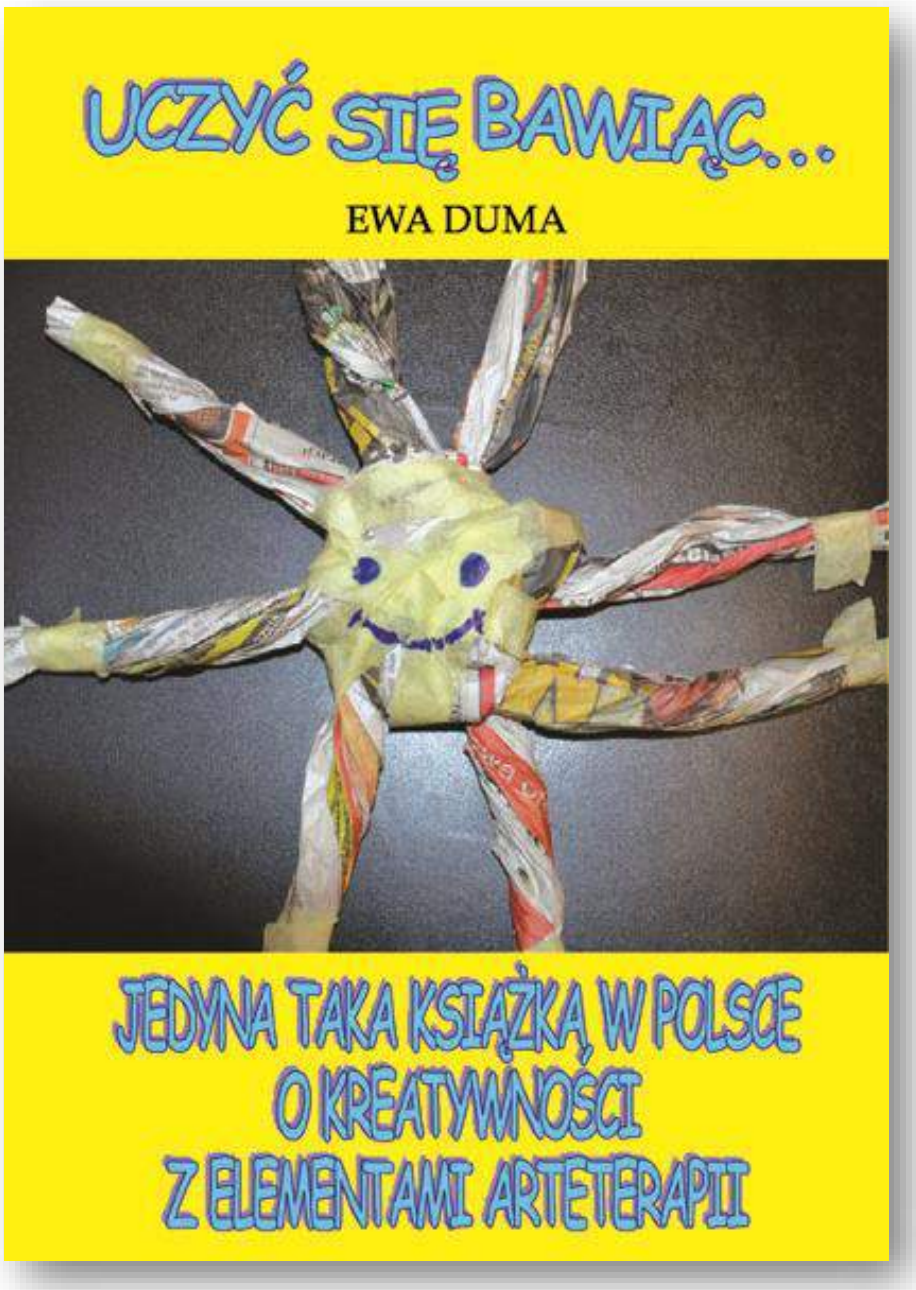

Wyróżnione zdjęcie Anny Lis (Gniezno) w konkursie „Natura moich okolic"

**Obym nigdy nie był tak zajęty swoimi sprawami,
by nie zareagować na potrzeby innych
ze współczuciem i życzliwością.**

- Thomas Jefferson

WOLONTARIAT W PSP 7

Justyna Juszczak

Wolontariusz nie ma dylematu, odpowiadając na pytanie: więcej mieć czy bardziej być? Priorytetem naszego wolontariatu jest niesienie bezpłatnej, bezinteresownej pomocy, zarówno ludziom, jak i zwierzętom znajdującym się w potrzebie. Wolontariusz to osoba, która niesie przedmiotową pomoc w sposób dobrowolny i świadomy. To on angażuje się we wszelkiego rodzaju akcje charytatywne organizacji szkolnych, samorządowych, pozarządowych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych. To, co wolontariusz otrzymuje w zamian, nie jest w żaden sposób zmaterializowane. Za niesioną pomoc uzyskuje liczne korzyści niematerialne: satysfakcję, spełnienie swoich motywacji, uznanie ze strony innych, podwyższenie samooceny, zyskuje nowych przyjaciół i znajomych, zdobywa wiedzę, doświadczenie i nowe umiejętności.

Historia wolontariatu w Publicznej Szkole Podstawowej nr 7 liczy sobie już około 10 lat. Założycielką i opiekunką Klubu Wolontariusza jest Justyna Juszczak. W późniejszym czasie opiekunami zostały również Małgorzata Smal oraz Agnieszka Łęcka. Wolontariuszami jest młodzież naszej szkoły, uczęszczająca do klas 4 – 8.

Klub Wolontariusza w PSP Nr 7 angażuje się cyklicznie w akcje typu: „Nakrętka” – zbieramy przez cały rok szkolny plastikowe nakrętki i przekazujemy je na rzecz Domu Samotnej Matki w Zielonej Górze, „Mikołajek” – to akcja, obejmująca zbiórkę słodyczy wśród uczniów naszej szkoły w okresie Bożego Narodzenia, z zebranych słodyczy przygotowywane są paczki, które przekazujemy potrzebującym uczniom naszej szkoły. Klub Wolontariusza w PSP nr 7 uczestniczy również regularnie w akcji „Pola Nadziei” – którego celem jest wspomaganie Hospicjum im. Lady Ryder of Warsaw w Zielonej Górze. Tych akcji jest zdecydowanie więcej, stąd też pragnę wymienić tylko najważniejsze: WOŚP, Akcja Znicz, Warsztaty w Miejskim Przedszkolu nr 38, Psu na Budę, Kasztan, Szpikowa Paczka.

Oprócz wyżej wymienionych regularnie podejmowanych przez naszych Wolontariuszy działań, przeprowadzamy również tzw. akcje celowe, będące reakcją na nagłą potrzebę. Nasi Wolontariusze często samodzielnie wychodzą z inicjatywą pomocy konkretnym osobom, placówkom itp. Ich kreatywność podczas realizacji tego typu akcji jest nieoceniona i wydaje się być niewyczerpana.

Klub Wolontariusza w PSP NR 7 kieruje swoją pomoc przede wszystkim do naszej lokalnej społeczności, np. Domu Kombatanta, Miejskie Przedszkole Nr 38, Hospicjum im. Lady Ryder of Warsaw w Zielonej Górze. Zbieramy nie tylko środki finansowe, lecz także wystawiamy przedstawienia, pomagamy w przygotowaniu scenografii, wykonujemy stroiki świąteczne, angażujemy pensjonariuszy Domu Kombatanta do udziału w warsztatach plastycznych, dzięki czemu nasza młodzież uczy się empatii w stosunku do osób starszych, często samotnych lub chorych.

Nasi Wolontariusze wielokrotnie już zostali uhonorowani tytułami laureata w corocznym Samorządowym Konkursie Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych" organizowanym pod patronatem Prezydenta Miasta Zielona Góra oraz Fundację „Świat na Tak”. To wyróżnienie napawa nas dumą, optymizmem oraz mobilizuje do podejmowania nowych wyzwań na rzecz potrzebujących. Zaangażowanie młodych ludzi w działalność wolontariatu budzi nasz podziw.

Wierzymy, że nasi podopieczni gotowi są zmieniać świat na lepsze. A przede wszystkim posiadają tak ważną we współczesnym świecie, wrażliwość na drugiego człowieka.

Justyna Juszczak - mgr filologii angielskiej, nauczycielka Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7 w Zielonej Górze.

Z przyczyn od organizatorów niezależnych, terminy i miejsca wydarzeń **mogą** ulec przesunięciu lub zmianie np. ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne. Wszelkie ewentualne zmiany znajdą Państwo na FB Zielonogórskiego Ośrodka Kultury. Zachęcamy Państwa do jego śledzenia.

1 lipca, Środa
19⁰⁰ ***koncerty w Pałacu:*** recital Andrieja Kotina
Pałac w Starym Kisielinie

2 lipca, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Alfredem Siateckim
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** koncert Rebeka /Plac Teatralny

3 lipca, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:***
Trzy Świnki, Teatr Rozrywki Trójkąt
Amfiteatr im. Anny German
20⁰⁰ ***bluesowe noce:*** koncert zespołu ProjectA
Klub Piekarnia Cichej Kobiety **/bilety**
21³⁰ ***kino letnie:*** *Ja i mój tata; Mocna kawa wcale nie jest taka zła*
Plac Teatralny

4 lipca, Sobota
14⁰⁰ - 16⁰⁰ ***Koncert Botaniczny:*** *Osiecka, Niemen, Sojka*
recital Dominika Rajchela i Stanisława Zimiewicza
Ogród Botaniczny
21³⁰ ***kino letnie:*** *Juliusz* /Plac Teatralny

6 lipca, Poniedziałek
22⁰⁰ ***muzy z gwiazdami:*** *Obiekty głębokiego kosmosu*
online FB Planetarium Wenus

8 lipca, Środa
11⁰⁰ - 13⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Zielona Góra dla rodzin z dziećmi*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 10⁴⁵
19⁰⁰ ***koncerty w Pałacu:*** recital Katarzyny Pusowskiej
Pałac w Starym Kisielinie

9 lipca, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Grzegorzem Biszczanikiem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** *Hopkele* recital Urszuli Zdanowicza
Plac Teatralny

10 lipca, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *O Jeżyku, który nie bał się marzyć*
Teatr Lalka w Trasie /Amfiteatr im. Anny German
21³⁰ ***kino letnie:*** *Franek; Mama, tata, Bóg i szatan; Okna, okna*
Plac Teatralny

11 lipca, Sobota
21³⁰ ***kino letnie:*** *Nadzwyczajni* /Plac Teatralny

12 lipca, Niedziela
17⁰⁰ **Koncert Orkiestry Dętej Zastal**
Plac przed Filharmonią Zielonogórską

15 lipca, Środa
11⁰⁰ - 13⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Słynni z Zielonej Góra i związani z naszym miastem*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 10⁴⁵

12⁰⁰ ***Natura moich okolic***
wystawa plenerowa ZNP i Grupy *Babie Lato* /deptak
19⁰⁰ ***koncerty w Pałacu:*** recital Anny Poszelużnej
Pałac w Starym Kisielinie

16 lipca, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Czesławem Sobkowiakiem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** recital Sandry Staniszewskiej-Herbich
Plac Teatralny

17 lipca, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Różowy Kapturek*
Teatr Żelazny /Amfiteatr im. Anny German
20⁰⁰ ***bluesowe noce:*** koncert zespołu Blues Junkers
Klub Piekarnia Cichej Kobiety **/bilety**
21³⁰ ***kino letnie:*** *Over the Limit* /Plac Teatralny

18 lipca, Sobota
10⁰⁰ - 18⁰⁰ ***5. Urodziny Centrum Nauki Keplera***
Centrum Nauki Keplera - Planetarium Wenus, Centrum Przyrodnicze
14⁰⁰ - 16⁰⁰ ***Koncert Botaniczny:*** Janusz Lewandowski Trio recital
Ogród Botaniczny
18⁰⁰ **Pokaz premierowy** *Błękitna kropka* /3D/
Centrum Nauki Keplera - Planetarium Wenus
21³⁰ ***kino letnie:*** *7 uczuć* /Plac Teatralny

19 lipca, Niedziela
16⁰⁰ - 18⁰⁰ ***akcja animacja:*** *Lekcja Break Dance z Break Hill* /Plac Teatralny

22 lipca, Środa
17⁰⁰ - 19⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Skarby przyrodnicze Zielonej Góry*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 16⁴⁵

23 lipca, Czwartek
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** *Nie tylko Młynarski*
recital Krzysztofa Machalicy /Amfiteatr im. Anny German

24 lipca, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Porwanie Gąski Sabinki*
Studio Teatralne Guliwer
Zielonogórski Ośrodek Kultury /Amfiteatr im. Anny German

25 lipca, Sobota
17⁰⁰ ***Pośba*** **tradycyjne sianokosy z kapelą**
Pałac w Starym Kisielinie

26 lipca, Niedziela
17⁰⁰ **Koncert Orkiestry Dętej Zastal** /Plac przed Filharmonią Zielonogórską

27 lipca, Poniedziałek
20³⁰ ***muzy z gwiazdami:*** *Księżyc*
online FB Planetarium Wenus

29 lipca, Środa
11⁰⁰ - 13⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Zabytki sakralne Zielonej Góry*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 10⁴⁵

30 lipca, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** **spotkanie z...**
Dariuszem Kamysem i Łukaszem Pietschem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** koncert zespołu Las Melinas /Plac Teatralny

31 lipca, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Przypowiastka o Czerwonym Kapturku*
Teatr Cztery Kąty /Amfiteatr im. Anny German
21³⁰ ***kino letnie:*** *(Nie)znajomi* /Plac Teatralny

1 sierpnia, Sobota
14⁰⁰ - 16⁰⁰ ***Koncert botaniczny:*** Anna Poszelużna recital
Ogród Botaniczny
20⁰⁰ ***bluesowe noce:*** koncert zespołu Igor Łojko i Przyjaciele
Klub Piekarnia Cichej Kobiety **/bilety**
21³⁰ ***kino letnie:*** *Zabawa, zabawa* /Plac Teatralny

3 sierpnia, Poniedziałek
22⁰⁰ ***muzy z gwiazdami:*** *Obiekty głębokiego kosmosu*
online FB Planetarium Wenus

5 sierpnia, Środa
11⁰⁰ - 13⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Przemysłowa Zielona Góra - wspomnienie przeszłości*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 10⁴⁵

6 sierpnia, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Andriejem Kotinem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** koncert zespołu Echa /Plac Teatralny

7 sierpnia, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Calineczka* Teatr Mer
Amfiteatr im. Anny German
21³⁰ ***kino letnie:*** *Obywatel Jones* /Plac Teatralny

8 sierpnia, Sobota
21³⁰ ***kino letnie:*** *Czarny Mercedes* /Plac Teatralny

9 sierpnia, Niedziela
16⁰⁰ - 18⁰⁰ ***akcja animacja:*** *Ludowe zabawy z Akademią Tradycji*
Plac Teatralny

LATO MUZ WSZELAKICH W ZIELONEJ GÓRZE

17⁰⁰ **Koncert Orkiestry Dętej Zastal**
Plac przed Filharmonią Zielonogórską

12 sierpnia, Środa
17⁰⁰ - 19⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Zielona Góra - miasto jakie pamiętam*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 16⁴⁵

13 sierpnia, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Piotrem Bukartykiem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** koncert zespołu Niemoc /Plac Teatralny

14 sierpnia, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Kurnik kultury*
Teatr Lalka w Trasie
Amfiteatr im. Anny German
20⁰⁰ ***bluesowe noce:*** koncert zespołu Smooth Gentlemen
Klub Piekarnia Cichej Kobiety **/bilety**
21⁰⁰ ***noc spadających gwiazd***
radiowa transmisja obserwacji nieba **(fm- Radio INDEX)**
21³⁰ ***kino letnie:*** *Miłość bezwarunkowa; Zgniłe uszy* /Plac Teatralny

15 sierpnia, Sobota
14⁰⁰ - 16⁰⁰ ***Koncert Botaniczny:*** Camerata Trio recital
Ogród Botaniczny
21³⁰ ***kino letnie:*** *W deszczowy dzień w Nowym Jorku* /Plac Teatralny

16 sierpnia, Niedziela
16⁰⁰ - 18⁰⁰ ***akcja animacja:*** *Joga dla dzieci z Jogomanią*
Plac Teatralny
19⁰⁰ ***wieczory u luteranów:*** koncert kameralny
Kościół Ewangelicki / bilety: 20 i 10 zł, młodzież szkolna bezpłatnie

19 sierpnia, Środa
17⁰⁰ - 19⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Zielona Góra - turystyczne ABC*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 16⁴⁵

20 sierpnia, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Marcinem Radwańskim
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** *Z głębi serca* recital Agnieszki Wójcik
Plac Teatralny

21 sierpnia, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Wielka tajemnica*
Teatr Rozrywki Trójkąt /Amfiteatr im. Anny German
21³⁰ ***kino letnie:*** *LARP; Podatek od miłości, Gotowi na wszystko. Exterminator* /Plac Teatralny

22 sierpnia, Sobota
17⁰⁰ ***Piknik Tradycji*** /Plac Teatralny

23 sierpnia, Niedziela
16⁰⁰ - 18⁰⁰ ***akcja animacja:*** *Akcje wakacje ze Studnią Życzeń*
Plac Teatralny
17⁰⁰ **Koncert Orkiestry Dętej Zastal**
Plac przed Filharmonią Zielonogórską

25 sierpnia, Wtorek
12⁰⁰ - 21⁰⁰ **Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej *BuskerBus* Zielona Góra 2020** prezentacje artystów ulicznych
/deptak
22⁰⁰ **Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej *BuskerBus* Zielona Góra 2020** klub festiwalowy
Klub Piekarnia Cichej Kobiety

26 sierpnia, Środa
19⁰⁰ - 21⁰⁰ ***nie nudzę się latem:*** *Zielona Góra - kryminalnym szlakiem*
miejsce zbiórki pl. Bohaterów - godz. 18⁴⁵
12⁰⁰ - 21⁰⁰ **Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej *BuskerBus* Zielona Góra 2020** - prezentacje artystów ulicznych
Zielonogórski Ośrodek Kultury /deptak, Plac Teatralny
22⁰⁰ **Międzynarodowy Festiwal Sztuki Ulicznej *BuskerBus* Zielona Góra 2020** - klub festiwalowy /Klub Piekarnia Cichej Kobiety

27 sierpnia, Czwartek
18⁰⁰ ***z książką na leżaku:*** spotkanie z... Robertem Rudiakiem
Sala im. Janusza Koniusza WiMBP im. C. Norwida
19⁰⁰ ***w Zielone(j) gramy:*** koncert Patrycji Kosiarkiewicz
Amfiteatr im. Anny German

28 sierpnia, Piątek
11⁰⁰ ***bajki, bajdy, banialuki:*** *Historyja o królu Barnabie*
Studio Teatralne Guliwer /Amfiteatr im. Anny German

30 sierpnia, Niedziela
17⁰⁰ **Koncert Orkiestry Dętej Zastal** /Planetarium Wenus
19⁰⁰ ***wieczory u luteranów:*** koncert finałowy
Kościół Ewangelicki /bilety: 20 i 10 zł, młodzież szkolna bezpłatnie

31 sierpnia, Poniedziałek
20³⁰ ***muzy z gwiazdami:***
Jowisz i Saturn gazowe olbrzymy oraz Księżyc
online FB Planetarium Wenus

Zielonogórski Ośrodek Kultury
Wystawa czasowa: od 18 lipca do 17 sierpnia
5. Urodziny Centrum Nauki Keplera /deptak

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA
Zdezynfekuj ręce
Zachowaj co najmniej 2 metry odległości między sobą a innymi osobami
Ubierzmy maseczkę przebywając w pomieszczeniach i wśród większej grupy osób

LUBUSKA PERŁA TURYSTYCZNA 2013
Lato Muz Wszelakich nagrodzone przez Polską Organizację Turystyczną
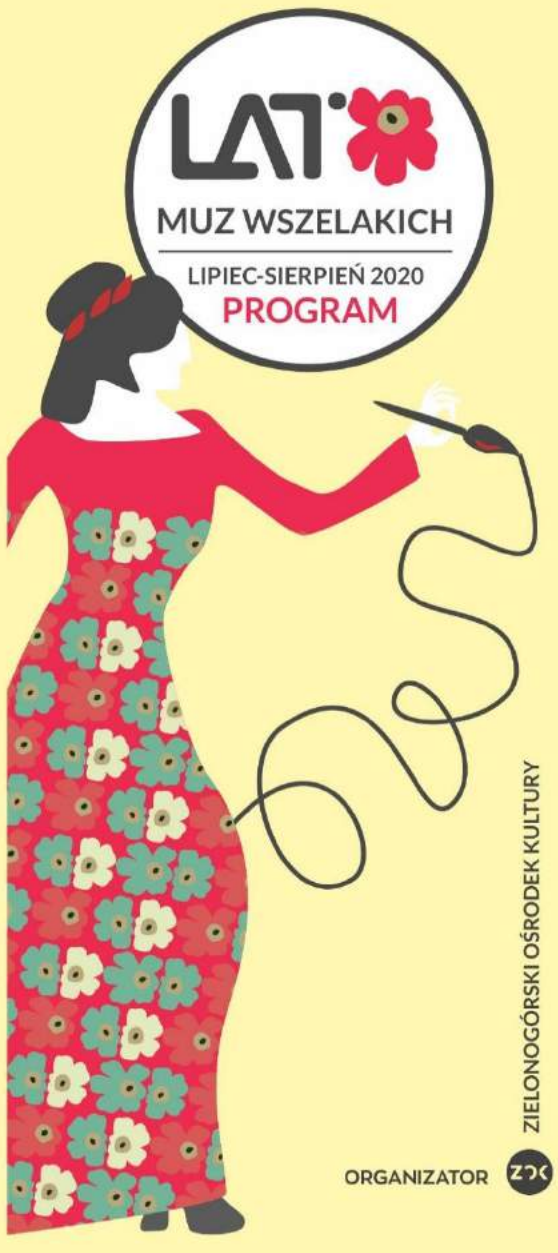
Zrealizowano ze środków finansowych miasta Zielona Góra przy udziale współrealizatorów